DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA
DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG U. 1. SZ.
TELEFON: 27-89. (HÁROM MELLÉK-ÁLLOMÁS)

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYED-ÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ
EGYES SZÁM 12 FILLÉR. VASÁRNAP 24 FILLÉR

XVI. ÉVFOLYAM, 90. SZÁM. Debrecen, 1939 április 21 péntek ÁRA: 12 FILLÉR

Az erdélyi magyar népközösség fontos tárgyalásokat folytatott a román kormánnyal

Bulgária 1919-es határai visszaállítását kívánja

Szoros jugoszláv-magyar közeledés

Mussolini válaszolt Chamberlainnak

A Duce rendkívül melegen és derűsen búcsúzott el a magyar államférfiaktól, kikkel még tegnap is másfélórás megbeszélést folytatott

Hivatalos jelentés az eredményről: Tovább fejlesztik a baráti államokkal való együttműködés politikáját

Róma, április 20. **Mussolini** miniszterelnök **csütörtökön délután 6 órakor Ciano gróf jelenlétében ismét fogadta Teleki Pál gróf miniszterelnököt és Csáky István gróf külügyminisztert. A megbeszélés másfél óra hosszat tartott.**

Róma, április 20. **Róma a legnagyobb melegséggel és ünnepélyességgel búcsuztatta ma este a magyar államférfiakat.** A pályaudvart és környéket pazarul feldíszítették. A pályaudvar környékén sokezer főnyi tömeg gyűlt össze s lelkesen ünnepelte az egymásután érkező magyar és olasz személyiségeket.

A magyar államférfiak búcsúztatására a pályaudvaron báró **Villani** Frigyes magyar követ vezetésével megjelentek a magyar követség, **Apor** Gábor szentszéki magyar követ vezetésével a szentszéki magyar követség tagjai. Ott voltak teljes számban a Rómában élő magyarok, olasz részről jelen voltak **Ciano** gróf külügyminiszter, **Stermace** miniszter, **Alfieri** miniszter, **Colonne** herceg, Róma kormányzója, a külügyminisztérium több főtisztviselője és sok magasrangú politikai és katonai személyiség.

Pontban féltízkor a pályaudvar előtti téren felzúgott a magyar kolónia tagjainak harsány „éljen a Duce" kiáltása. A Duce érkezett meg fekete fasiszta díszruhában. A pályaudvar tornácán kürtszó jelezte a Duce érkezését. **Két perccel később érkezett Teleki Pál gróf miniszterelnök és Csáky István gróf külügyminiszter, akiket a tömeg melegen ünnepelt. A Duce kézcsókkal üdvözölte a magyar miniszterelnök feleségét és meleg kézszorítással a magyar államférfiakat.**

Felzúgott a Rákóczi induló, majd a magyar Himnusz és Teleki Pál gróf Mussolini társaságában, mögöttük pedig Csáky István gróf és Ciano gróf ellépett a tisztikülöttség és a lándzsás különítmény arcvonala előtt. A vonat elindulásától elválasztó néhány percet a Duce Teleki miniszterelnökkel szívélyes beszélgetésben töltötte el, míg Csáky gróf Ciano gróffal beszélgetett.

Az elindulás előtt pár pillanattal a Duce meleg kézszorítással, derűsen, mosolygó arccal vett búcsút a miniszterelnöktől, majd a külügyminisztertől, akik felszálltak a különvonatra s a szalonkocsiba. 9.40 órakor ismét felzúgott a magyar Himnusz és a Giovinezza. A miniszterelnök és külügyminiszter a szalonkocsi ablakából mosolyogva vettek búcsút a megjelent olasz és magyar előkelőségektől, a magyar kolónia tagjai pedig hársány éljenzéssel búcsúztatták a magyar államférfiakat.

Róma, április 20. (MTI.) Gróf *Teleki Pál* miniszterelnök római látogatása alkalmával Mussolini miniszterelnöknek Pásztor János szobrászművész »*A juhász és fia búcsúját*« ábrázoló, fából faragott művészi szobrot ajándékozta.

Róma, április 20. Csütörtökön éjfélkor az olasz-magyar tárgyalásokról a következő hivatalos jelentést adták ki: Gróf Teleki Pál magyar miniszterelnök és gróf Csáky István külügyminiszter római látogatása során ismételt megbeszéléseket folytattak a Duceval és Ciano külügyminiszterrel. Ezek a megbeszélések a szívélyesség és a kölcsönös bizalomnak abban a légkörében folytak le, mely a két állam között fennálló szoros baráti kapcsolatokat jellemzi.

Alapos vizsgálat tárgyává tették a fontosabb kérdéseket, különösképpen Európa és a Dunavidék problémáit, tekintettel a legutóbbi eseményekre és a jelenleg fennálló helyzetre is. Megelégedéssel állapították meg a két kormány által a minél nagyobb megszilárdulás érdekében elért eredményeket politikai és gazdasági téren egyaránt és kifejezésre jutott az a közös szándék, hogy mindegyikük a maga tevékenységét az igazság és a béke ama célkitűzéseinek szolgálatába állítja, amelyek a Róma—Berlin-tengelyt jellemzik. Ebből a célból megállapodtak abban, hogy különösképpen továbbfejlesztik a baráti államokkal való együttműködés politikáját.

Tárgyalások Bukarestben

Kolozsvár, ápr. 20. **Gróf Bánffy Miklós, a romániai magyar népközösség elnöke és Szász Pál, a legfőbb nemzeti tanács magyar tagja, Bukarestben felkereste a kormány több tagját. Egy órás tárgyalást folytattak Dragomir Silviu kisebbségi miniszterrel s ez alkalommal szőnyegre hozták a romániai magyarság megoldásra váró legégetőbb kérdéseit. Ezt követően hosszabb kihallgatáson jelentek meg Cailinescu miniszterelnöknél. A kihallgatáson Dragomir is jelen volt. Bánffy Miklós gróf és Szász Pál felhozták a magyarság számos ügyét és szóvátettek több jogos kívánságot. A kormányelnök az egyes kérdésekben** azonnal intézkedett és utasítást **adott, hogy bizonyos vidék kivételével a rádiórendelkezéseket vonják vissza.**

Bulgária az 1919-es határok visszanyerése esetén lép be a Balkán szövetségbe

Szófia, ápr. 20. (Havas.) **Kioszseivanov bolgár miniszterelnök és külügyminiszter ma délelőtt a bolgár külügyi bizottságban beszámolót tartott a nemzetközi helyzetről. Leszögezte, hogy Bul-**

— **A cukorbetegség és a köszvény kezelésében** reggel éhgyomorra egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvíz javítja a gyomor és a belek működését és az anyagcserét s az emésztést hathatósan elősegíti. — Kérdezze meg orvosát.

gária egy országgal sem kötött szerződést s tovább folytatja szigoru semlegességi politikáját. Amidőn a német-bolgár kereskedelmi kapcsolatokra tért át, hangoztatta, hogy a két ország közti szoros együttmüködés annak a ténynek az eredménye, hogy egy nyugati nagyhatalom sem érdeklődött a bolgár piacok iránt. A szomszédos államokkal való viszonyt illetően kijelentette a miniszterelnök, hogy a bolgár kormány az 1919-es bolgár határok békés megegyezés útján való visszaállitásán fáradozik. Csak ilyen feltételek mellett hajlandó Blugária a Balkán-szövetségbe belépni.

A miniszterelnök exposéját nagy megelégedéssel vették tudomásul a bizottság tagjai.

Mussolini válaszolt Roosevelnek

Róma, április 20. A Capitolium Julius Caesar-termében délelőtt 11 órakor a Duce elnöklésével ünnepi ülés volt az 1942. évi római világkiállítás szervezési munkálatainak megkezdése alkalmából. Az ülésen, amelyen a Duce hatalmas békebeszédet mondott, résztvettek a világkiállításon résztvevő külföldi államok képviselői, a kormány tagjai, a kiállítás szervezési munkálataiba befolyó és az előkészitési munkálatokat végző tudományos, művészi, közigazgatási és társadalmi szervek képviselői.

Az ülést *Colonna* herceg, Róma kormányzója nyitotta meg és üdvözölte a Ducét. Ezután *Cini* szenátor, a szervezőbizottság elnöke mondott beszédet. Ismertette a kiállitás célkitüzéseit, hangoztatva, hogy a világkiállitás legfőbb célja, hogy minden állam bemutassa azt, amit a civilizációért és az emberi haladásért tett. Éppen ezért a Duce ennek a kiállításnak a »*civilizáció olimpiásza*« nevet adta.

Ezután, néhány perccel negyed 12 óra után a Duce emelkedett szólásra.

— Uraim! Bajtársaim! — kezdte beszédét. — A mai ünnepi összejövetelünk az első ténye egy nagy mozgósításnak. Azok, akik határainkon túl átengedik magukat mindenféle hisztériának, ne nyugtalankodjanak ennek a szónak hallatára :a polgári haladás, az emberi munka fegyvertelen mozgósításáról van szó. Arról van szó, hogy megkezdjük a rendszeres munkát és megkezdjük a nemzet minden energiájának összeegyeztetését abból a célból, hogy az 1942. évi római világkiállítás méltó legyen Rómához, a fasizmushoz, Olaszországhoz, a „civilizáció olimpiásza" névhez.

— Ha az volna a szándékunk, hogy meggyújtsuk a kanócot vagy támadó szándékaink volnának, akkor nem láttunk volna hozzá ilyen óriási munkához, mint amilyenhez most hozzáfogtunk és nem hivtuk volna meg azokat a nemzeteket, amelyek közül sokan máris elfogadták ezt a meghivást és ezzel bibizonyitották, hogy osztoznak a helyzet fejlődése tekintetében vallott felfogásunkban.

— Noha láthatóan zivatarfelhők is mutatkoznak, mi ennek ellenére folytatjuk munkánkat s ezt jó jelnek kell tekinteni a jövőre nézve, vagyis ez azt mutatja, hogy nem akarunk senkit sem megtámadni, hanem folytatni akarjuk munkánkat. Teljesen igazságtalan és minden szempontból indokolatlan az a kisérlet, amellyet a tengely hatalmait a vádlottak padjára akarják ültetni. (Óriási taps.)

— Éppolyan képtelen a tizéves kölcsönös garanciáról való elképzelés is, nem is szólva azokról az irdatlan földrajzi tévedésekről, amelyeket csak olyan egyén követhetett el, akinek a legelemibb fogalma sincs az európai dolgokról.

— Ami pedig az értekezletesdi tervét illeti — folytatta Mussolini — amelyen természetesen az Egyesült Államok ismét csak a néző szerepét vállalnák, nekünk a multból keserű tapasztalataink vannak és az a tapasztalatunk, hogy minél többen vesznek részt egy értekezleten, annál biztosabb annak az értekezletnek a kudarca.

— Akár küldünk választ az üzenetre, akár nem, nem mulaszthatom el az alkalmat, hogy ujból kijelentsem, hogy Róma és a tengely politikájának a béke és az együttmüködés követelményeinek a politikája, amiről Olaszország és Németország már sok kézzelfogható bizonyitkot nyújtott.

— Ideje, hogy a nemzetközi riadalom terjesztői és a végzetszerű katasztrófák előhirnökei elhallgasanak és elhallgassanak azok, akik kibontott zászlóikkal nyugtalanságukat, félelmüket és rejtett érdekeiket bürkolják. Mi nem engedjük magukat semmiféle sajtókampánytól és semmiféle messiási üzenettől befolyásolni, mert a mi lelkiismeretünk tiszta és embereink, fegyvereink bőven vannak, hogy megvédjük a békét.

— A római világkiállítás — folytatta beszédét a Duce — szintézise lesz mindannak, amit a nemzetek a polgári haladás érdekében tettek. A kiállítás területén Szent Pál templom és Kolosszeum nagyságú épületek fognak emelkedni. A területén folyó munkálatok nagyságáról meggyőződést szerezhetnek mindazok, akik meglátogatják a kiállítás területét. A kiállításon egy hatalmas iv fog emelkedni, amely, reméljük, annak az emberi akaratnak és emberi hitnek a jelképe lesz, hogy megvalósulhat az a béke, amely valóban az igazság és az élet vasalapjain nyugszik.

Lábhoz tett fegyverrel

Róma, április 20. A lapok vastagbetüs cimekkel közlik **Mussolininek** a Capitoliumon mondott mai beszédét s hozzáfüzött megjegyzéseikben kiemelik, hogy ez a beszéd újból megerősitette, hogy Olaszország akarata az igazságon alapuló béke. Olaszországnak nem szándéka a háború, de ha mások kezdeményezései rákényszerítik, kész megbirkózni vele. Olaszország lábhoz tett fegyverrel folytatja épitő munkáját. Súlyos tévedés lenne, irja Virginio Gayda — erre az olasz magatartásra számitani csak azért, hogy elhaladjanak a nyilt kérdések mellett. Ezek a kérdések nem évülnek el.

Angol visszhang

London, április 20. Angol politikai körökben Mussolini beszédét bizonyos fokú megelégedéssel fogadták. Kiemelik nevezetesen azt a módot, — ahogyan Mussolini a jövőről szól. Különösen nagy figyelmet keltett a beszédnek az a része, melyben Mussolini Roosevelt ajánlataira tett célzást. Ha a Duce — mondják ezek a politikai körök nem is jelölte meg határozottan azt a módot, ahogyan a tengelyhatalmak válaszolni akarnak az elnöknek az üzenetére, mégis megjegyzésre méltó, hogy Mussolini megerősitette Olaszország és Németország békeakaratát.

Bonnet francia külügyminiszter Roosevelt üzenetéről

Páris, április 20. (Havas.) Az American Club csütörtökön lakomát rendezett **Bonnet** francia külügyminiszter tiszteletére, amelyen megjelent többek között az Egyesült Államok és Anglia nagykövete, valamint a kanadai követ is.

Bonnet külügyminiszter beszédében kitért Roosevelt elnök legutóbbi üzenetére. Roosevelt üzenetében ahhoz az eszközhöz fordult, — mondotta többek között a külügyminiszter — amelyet minden államférfi alkalmaz, aki szilárdabbá akarja tenni a béke eléggé ingatag alapjait. Anélkül, hogy Roosevelt üzenete egy csapásra rendezni kivánná a nemzetközi bonyodalmakat, amelyeknek oly szövevényes okai vannak és amelyeknek megoldása még ma is annyira zavaros, — közvetlenül fordul minden jóakaratu államhoz, hogy félretéve az erőszakot, fogjon össze. Ha Roosevelt szavai meghallgatásra találnak, az embereket szorongató közvetlen aggodalmak eltünnének. Az tény, hogy a világ visszanyerné — ha szerény keretek között is — bizonyos biztonság érzetét és visszavarázsolná az emberek életerejét, amelyet csak növelne a megujhodott derülátás. Ez az életerő fellendítené a gazdasági életet és felfrissítené az elsorvadt cserekereskedelmet. Az erőszak kizárása, gazdasági egyezmények kötése és a leszerelés egymással szorosan összefüggő kérdések. Ehhez az üzenethez a francia kormány és a francia nép teljes mértékben csatlakozik.

Franciaország erős és ennek az erőnek tudatában is van. A franciа bátorságban sohasem volt hiány. Franciaország tudja azonban, hogy az erőszak csak bonyolultabbá teszi azokat a kérdéseket, amelyeket esetleg meg lehet oldani.

Roosevelt a Csendes Oceánra rendelte az amerikai flottát

London, április 20. **Mint Washingtonból jelentik, az Egyesült Államok tengeri haderejének zöme, amely az Atlanti óceán partvidékén cirkál tavaszi hadgyakorlatok céljából, Roosevelt elnök váratlan parancsa következtében elindult a Csendes óceán partvidékére.**

London, április 20. A *Newyork Tribuna* értesülése szerint *Kennedy József*, az Egyesült Államok londoni nagykövete jelentette Roosevelt elnöknek, hogy *az angol-szovjetorosz megbeszélések azon akadtak meg, hogy Oroszország európai kötelezettségek vállalása ellenében haditengerészeti támogatást követel a Csendes-óceánon a japánok ellen, viszont az angol tengernagyi hivatal az angol tengeri haderők túlnyomórészét az európai vizeken vonta össze s igy nem áll módjában nagyobb haderőket küldeni a távolkeletre.*

Szoros jugoszláv-magyar közeledés

London, április 20. Az angol sajtó nagy teret szentel a magyar államférfiak róma látárgyalásainak, melyeket Londonban igen nagy figyelemmel kisérnek, különös tekintettel a magyar—jugoszláv viszony kialakulására.

A **Times** arról ir, hogy Olaszország nyilván meg akarja kisérelni, hogy ne csak **Magyarországot és Jugoszláviát hozza közelebb egymáshoz, hanem Bulgáriát is közelebb hozza a tengelyhez. Ezzel kapcsolatban a lap azt az értesülést közli, hogy Cianó gróf külügyminiszter Velencében a jugoszláv külügyminiszterrel folytatandó tanácskozás során visszatér azokra az elgondolásokra, melyeket már januárban a béllyeli találkozón hangoztatott.**

Berlin, április 20. A berlini lapok római tudósításaikban jelentik, hogy az olasz—magyar megbeszélések Rómában véget értek. A lapok kiemelik, hogy **röviddel az olasz—magyar megbeszélés után következik az olasz jugoszláv külügyminiszter találkozó Velencében.**

A **Deutsche Allgemeine Zeitung** többi között igy ir: Velencében elsősorban meg fogják beszélni az **albániai olasz akció hatásait, emellett azonban Ciano és Cincar-Markovics ki fog térni a magyar—jugoszláv viszonyra is.**

Rómában továbbá azt is örömmel üdvözölték, hogy az olasz—magyar megbeszéléseket a Budapest és Bukarest közötti feszültség előzte meg.

A **Berliner Börsenzeitung** hangsúlyozza, hogy a **Mussolini s Teleki** gróf igen jelentős pohárköszöntői világosan összefoglalták a megbeszélések politikai tartalmát. A tengely mellett való hűségnyilatkozat, valamint a Róma és Belgrád közötti szoros együttmüködés viszonyára és **viszonynak a magyar—jugoszláv kapcsolatokra gyakorolt jövő hatásaira tett kétszeresen világos célzás egy politikai program jelentőségével birt, kivált ha szemelőtt tartjuk, hogy ez a nyilatkozat az olasz—jugoszláv találkozás előestéjén történt.** Már az iddigi előjelekből biztosra vehető, hogy **az olasz—jgoszláv megbeszéléseken nem üres szólamokról, hanem igenis kézzelfogható politikai tényekről lesz szó.**

Belgrád, április 20. A belgrádi lapok az első helyen foglalkoznak a magyar államférfiak római látogatásával és nagy cikkeket szentelnek **Andries** új berlini jugoszláv követ megbizólevele átadásának.

A **Politika** kiemeli, hogy **Mussolini** estebédjén elhangzott pohárköszöntőkben Mussolini a jugoszláv—olasz egyetértést, **Teleki Pál** gróf miniszterelnök pedig a **Budapest és Belgrád egymás iránti tiszteletét hangoztatta.**

Róma, április 20. **Velencében nagy előkészületek folynak Ciano gróf és Cincar Markovics jugoszláv külügyminiszter találkozására. A külügyminisztérium több főtisztviselője is Velencébe érkezett, hogy megtegye a szükséges előkészületeket.**

Vigszinház

Ma **utoljára a** legpazarabb kiállitású **magyar** film:

Varieté csillagai

Jávor — Páger — Mály Gerő
Bordy Bella — Szeleczky Zita.

Holnaptól: **SZUEZ!**

Nagy ünnepségek Berlinben Hitler 50-ik születésnapján

Horthy kormányzó ajándékát Keresztes-Fischer főhadsegéd nyújtotta át és tolmácsolta a Kormányzó és a honvédség szerencsekívánatait.

Berlin, ápr. 20. Egész német birodalomban, de különösen Berlinben nagyszabású ünnepségek zajlottak le Hitler vezér és kancellár 50. születésnapja alkalmából.

A díszőrség szerenádja közben, amely csütörtökön reggel megnyitotta a születésnapi ünnepségeket, több szerencsekívánó kereste fel a

Az ötvenéves Hitler vezér és kancellár.

Führert a birodalmi kancelláriában levő lakásán. Többek között megjelent egész sor birodalmi miniszter és birodalmi vezető, Hitler szárnysegédeinek és munkatársainak családjai gyermekeikkel, Darré miniszter, birodalmi parasztvezér, valamennyi országos parisztvezér kíséretében jelent meg, adományt nyujtott át a felszabadított Memel-vidék fiatalsága számára.

Hacha, a cseh államelnök is megérkezett Prágából az ünnepségekre.

Diszszemle

Délelőtt 11 órakor hatalmas díszszemle kezdődött, melyen 40 ezer főnyi csapatok vettek részt. Beláthatatlan tömeg lepte el a díszszemle helyének környékét.

Röviddel azután, hogy Hitler kancellár a díszszemle helyszínére érkezett, megjött Ribbentrop birodalmi külügyminiszter, Neurath birodalmi védnök és Hacha dr államelnök, a diplomaták hosszú sora és a külföldi küldöttségek is. **A lakosság, különösen Olaszország és Spanyolország, valamint Japán és Magyarország képviselőit ünnepelte. A lelkesedés valóságos vihara lángolt fel, amikor a Führer a véderő részek 3 főparancsnoka kíséretében röviddel 11 óra után megérkezett az emelvények elé.**

Ezután megkezdődött a díszszemle, amelyet a légihaderő oktató hadosztályának bemutatója nyitott meg. Utána Haase tábornok, a 3. hadtest vezénylő tábornokának parancsnoksága alatt a nagy díszmenet következett, amelyet egy zászlóalj, kereken 300 tábori jelvénnyel vezetett. Seifert altábornagy, Berlin főparancsnoka, a „Nagy Németország" gyalogos ezredet és a potzdami hadsereg-altiszti iskolát vezette. Ezután következtek 3 véderő rész alakulatai. Nagy tetszéssel fogadták a tengerész ezredet és a német haderő egy gyalogos ezredét. Azután első ízben lépett el az első ejtőernyős vadászezred egyik osztaga. Gyors ütemben következtek a légi haderő gépesített részei és a „Göring tábornok ezred". Ezekhez kapcsolódtak a könnyü, nehéz és legnehezebb légvédelmi ütegek osztagai. Utánuk következtek a különböző gépesített hadosztályok és az első páncél hadosztály. A gyalogság könnyü és nehéz gépfegyverekkel, könnyü és nehéz gránáthajitókkal, valamint könnyü és nehéz új gyalogsági ütegekkel vonult fel. A lovasságot nemcsak a lovas csapatok, hanem a kerékpáros századok és gépesített részek is képviselték. A tüzérség a díszszemlén bemutatta valamennyi nagyságú ütegét. A különböző csapattestek elvonulása Hitler előtt több mint 4 óra hosszat tartott. A már említett csapattestek után következtek az utászok, az elködösítő osztagok és egy tankelhárító osztag. A nehéz tüzérség utánkövetkezett egy páncélos dandár könnyü és nehéz tankokkal. A csapatfelvonulást a zászlós zászlóalja fejezte be, amely az egész felvonulás tartama alatt az északi emelvénnyel szemben állt.

Az egybegyült tömegek szünni nem akaró éljenzéssel vették körül Hitler kancellárt, amikor gépkocsijába szállt, hogy vissza hajtasson a birodalmi kancelláriába.

Nagyszabású fogadás a kancellári palotában

Berlin, április 20. *Hitler* kancellár 50. születésnapja alkalmából csütörtökön délután az új kancellári palotában nagyszabású fogadást tartott, amelyen megjelentek a német birodalom vendégeiként Berlinben tartózkodó nemzeti küldöttségek is. A magyar küldöttség tagjai: *Darányi Kálmán* titkos tanácsos, a Ház elnöke, *Imrédy Béla* volt miniszterelnök, báró *Vay László* képviselő, *Kunder Antal* kereskedelmi miniszter, gróf *Teleki Mihály* földmüvelésügyi miniszter, *Mecsér András* és *Rajniss Ferenc* képviselők. Mialatt a különböző nemzetek küldöttségei a márványteremben gyülekeztek, *Hitler dolgozószobájában különkihallgatáson fogadta egymásután az olasz, magyar és a bolgár államfők szerencsekívánatait tolmácsoló küldöttségeket. Horthy Miklós kormányzó szerencsekívánatait vitéz Keresztes-Fischer Lajos altábornagy, a kormányzó főhadsegéde tolmácsolta a német vezérnek. Egyben kifejezte a magyar honvédség szerencsekívánatait is.* A kancellár meleg szavakkal mondott köszönetet a szerencsekívánatokért és kérte köszönetének tolmácsolását Horthy Miklós kormányzónak. *Keresztes-Fischer Lajos* altábornagy ez alkalommal átnyujtotta Hitler kancellárnak Horthy Miklós kormányzó születésnapi ajándékát: egy állványra helyezett *félméteres bronzszobrot, amely Árpád korabeli magyar lovast ábrázol.* A szobor *Vastagh György* szobrászmüvész müve.

Hitler születésnapja alkalmából rengeteg ajándékot kapott, amelyeket az egyik teremben állitottak ki. *Horthy Miklós kormányzó ajándékszobra a többi ajándéktárgyak között az első helyet kapta.* Az olasz, a magyar és a bolgár államfők szerencsekívánatainak meghallgatása után Hitler átvonult a márványterembe, ahol addigra már felsorakoztak a különböző nemzetek küldöttségei. Hitler sorban kezet fogott a küldöttség tagjaival s mindenikhez volt néhány közvetlen szava. Fogadás után a vendégek a márványteremből átvonultak a hatalmas fogadóterembe, ahol a vendégek részére teát szolgáltak fel. Hitler kancellár Darányi Kálmán és Imrédy Béla között barátságos beszélgetés közepette vonult át a márványteremből a fogadóterembe.

Hitler itt elvegyült az összegyült vendégek között s mindenik teázó csoporttal hosszasan elbeszélgetett. *Ezúttal különösen kitüntette az olasz küldöttség tagjait, de hosszasan időzött a magyar küldöttség tagjainál is.* A magyar küldöttség tagjai este résztvettek a német Opera díszelőadásán, amelyet a Berlinben tartózkodó külföldi küldöttségek tiszteletére rendeztek. Előadásra került Lehár operettje: *A vig özvegy.*

HITLER BERCHTESG ADENI VILLÁJÁBAN.

Hitler Danzig díszpolgára

Mielőtt elindult a díszszemlére, a Führer, fogadta Danzig szabadváros körzetvezetőjét és kormányát. **Forster** körzetvezető rövid beszéd keretében átnyujtotta **Hitler kancellárnak** Danzig város **díszpolgári oklevelét.**

400 olasz menekült Korzikából

Livorno, április 20. A Citta Laspezia hajó fedélzetén reggel négyszáz olasz érkezett Korzikából. A menekülteket, akik a francia hatóságok tarthatatlan magatartása miatt érkeztek olasz területre, meleg fogadtatásban részesitették a hatóságok és a lakosság.

Gafencu Londonba is elmegy

London, április 20. *Gafencu* román külügyminiszter vasárnap délután többnapi tartózkodásra Londonba érkezik. Hétfőn délelőtt 11 órakor kezdi meg megbeszélését a külügyi hivatalban lord *Halifax* külügyminiszterrel. Szerdán délután utazik Párisba.

Tiszti köpenyek
Eső kabátok
Vihar kabátok
Kocsis köpenyek
nagy választéka a
Benyáts áruház

Hungária filmszinház

MA: ELŐSZÖR
a legújabb OROSZTÁRGYÚ MAGYAR FILMREMEK: a
Toprini nász
izgalmas kémtörténet a háborútmegelőző fojtott levegőjű utolsó napokból.
Főszereplők: **JÁVOR PÁL, TOLNAY KLÁRI, KISS FERENC.**
Előadások d. u. 5, 7, 9-kor:
Hiradó!

Az Apollóban

MA másodszor
a nagyhatású francia slágerfilm:
A szajnaparti szerelem
JEAN GABIN, SCHARLES VANEL és VIVIANE ROMANCE főszereplésével.
Előadások: d. u. 5, 7, 9-kor!
Hiradó!

Gróf Teleki miniszterelnök és Csáky külügyminiszter XII. Pius pápánál

Róma, április 20. XII. Pius pápa csütörtök délelőtt magánkihallgatáson fogadta a Rómában időző gróf *Teleki Pál* miniszterelnököt és gróf *Csáky István* külügyminisztert. A magyar államférfiakat vatikáni látogatásukra elkísérte gróf *Teleki Pálné*, a miniszterelnök felesége, leányuk: gróf *Zichy Nándorné*, *Incze Péter* miniszteri osztálytanácsos, *Bartheldy Tibor* követségi tanácsos, a külügyminiszter kabinetfőnöke, *Ghyczy Jenő* követségi tanácsos, a külügyminiszterium politikai osztályának vezetője, *Ullein-Reviczky Antal* miniszteri osztálytanácsos, a külügyminiszterium sajtóosztályának vezetője, *Maday György* fogalmazó, a külügyminiszter titkára, valamint a szentszéki magyar követség személyzete.

A menet a Villa Madamából fél 11 óra felé érkezett a vatikáni palota Damasus-udvarára, ahol díszruhás pápai kamarás fogadta őket és bekísérte a II. Kelementermen keresztül a belső pápai termekbe. Végig az úton a Vatikán fegyveres alakulatai, a svájci testőrség, esendőrség, palotaőrök, a nemes testőrség egyenruhás különítményei tisztelgéssel fogadták a vendégeket.

XII. Pius pápa először különkülön fogadta gróf Teleki Pál miniszterelnököt és gróf Csáky István külügyminisztert, majd a kíséret tagjait is behívatta dolgozószobájába, ahol báró Apor Gábor szentszéki követ mutatta be őket a Szentatyának.

Őszentsége emlékeztetett a tavalyi eucharisztikus világkongresszusra, amely mély benyomást hagyott lelkében és pápai áldását küldte a hűséges magyar népnek.

A magyar államférfiak és kíséretük ezután a palota Borgia lakosztályába vonultak át, hogy *Maglione* bíboros, államtitkárnái tegyenek tisztelgő látogatást. Ebből az alkalomból *gróf Teleki Pál miniszterelnök átnyujtotta a bíboros államtitkárnak a kormányzó által adományozott Magyar Érdemrend nagykeresztjét.*

XII. Pius pápa az eucharisztikus kongresszussal kapcsolatban szerzett érdemei elismeréséül gróf Teleki Pálnak a Pius-rend nagykeresztjét, gróf Csáky István külügyminiszternek pedig a Szent Gergelyrend nagykeresztjét adományozta.

A rendjeleket *Montini* alállamtitkár tegnap este személyesen nyujtotta át a kitüntetett államférfiaknak.

Maglione bíboros államtitkár még a délelőtt folyamán viszonozta a magyar miniszterek látogatását.

Gróf *Teleki Pál* és gróf *Csáky István* a pápai kihallgatás, valamint *Maglione* államtitkárnál tett látogatás után a Szent Péter bazilikába vonult, ahol hosszabb időt töltött a templom megtekintésével és imádkozással. Innen a Vatikán gépkocsijai vitték a magyar államférfiakat és kíséretük tagjait a vatikáni magyar követségre, ahol *Maglione* államtitkár viszonozta látogatásukat.

Magyarország nagy és erős legyen, kívánja a pápa

Róma, április 20. **Teleki** Pál miniszterelnök és **Csáky** István gróf külügyminiszter **pápai kihallgatása egy óra hosszat tartott.** A pápa ezután **a kíséret tagjait fogadta,** akikhez német nyelvű beszédet intézett.

A Szent Atya üdvözölte az egész magyar nemzetet, annak kiváló vezetőit, majd pedig annak az óhajának adott kifejezést, hogy Magyarország nagy és erős legyen és az ország belső és külső békéje fennmaradjon. A pápa végül apostoli áldását adta a jelenlevőkre, hozzátartozóikra és az egész nemzetre.

Az Osservatore Romano vezetőhelyen foglalkozik a kihallgatással s kiemeli annak rendkívüli szívélyességét.

A miniszterelnök ajándéka

Róma, április 20. Teleki Pál gróf miniszterelnök római látogatása alkalmával a Szent Atyának Márton Lajos festőművésznek a **Szent Korona előtt imádságot mondó Pacelli bíborost** ábrázoló festményét ajándékozta.

A képviselőház ülése

Kimondták a zsidójavaslat ujbóli tárgyalására a sürgősséget. Megválasztották a 36-os bizottság tagjait.

A képviselőház tegnap rövid formális ülést tartott. Az elnöki bejelentések után *Makkai János* előadó beterjesztette a képviselőház egyesített bizottságának jelentését a felsőház által módosított zsidójavaslat bizottsági tárgyalásáról. *Kérte az előadó a zsidójavaslat tárgyalására a sürgősség kimondását.* A többség a zsidójavaslat tárgyalására kimondotta a sürgősséget.

Napirend értelmében ezután titkos szavazással *megválasztották a honvédelmi törvény alapján választandó 36-os bizottság huszonnégy képviselőházi tagját.*

A felsőház tizenkét tagot választott ebbe a bizottságba. A szavazás tartama alatt elterjedt az ülésteremben a hír, hogy számos jobboldali képviselő a hivatalos listáról kihúzta Imrédy Béla volt miniszterelnök nevét.

A szavazás megejtése és a szavazatok összeszámlálása után az elnök kihirdette a szavazás eredményét, amely szerint összesen 99 szavazatot adtak le. Ebből gróf Bethlen Istvánra esett 81 szavazat, Biró Györgyre 99, Bornemisza Gézára, Csieseri-Rónai Istvánra, Csillery Andrásra 98, Eckhardt Tiborra 93, Farkass Gézára 96, Giller Jánosra 98 szavazat. Jelentette az elnök, hogy Imrédy Bélára hetvenegy képviselő szavazott.

A Ház minden oldalán élénk mozgással fogadták ezt a bejelentést.

Gyömörey Sándort, Ivády Bélát, Marton Bélát, Somogyváry Gyulát, Szeder Jánost, Takách-Tolvay József grófot, Tildy Zoltánt, Ujfalussy Gábort, Vay László bárót és Vozáry Aladárt 99 szavazattal választották a bizottság tagjaiul, Lázár Andor, Rátz Jenő, Feisinger Ferenc 94, Sztranyavszky Sándor pedig 91 szavazatot kapott.

Bobory György elnök napirendi javaslatot tett, amely szerint a képviselőház *pénteken délelőtt tíz órakor tartja legközelebbi ülését, amelyen a zsidójavaslat felsőházi módosításairól szóló bizottsági jelentést tárgyalják.* A napirendi javaslatot a többség elfogadta. Bejelentette az elnök, hogy *Homonnay Tivadar* a zsidójavaslat tartamára nyolcórás üléseket indítványozott. Az indítvány fölött a péntek ülésen szavaznak.

Az ülés háromnegyedegy órakor fejeződött be.

Csak Lengyelország kifejezett kívánságára terjesztik ki a szavatosságot Danzigra is

Páris, április 20. A kamara külügyi bizottságának szerda délutáni ülése után a kamara folyosóin élénk vita indult meg a danzigi kérdésről. A beszélgetésekből kiderült, hogy *Bonnet* külügyminiszter a külügyi bizottság ülésén nyilatkozott a danzigi problémáról is és többek között kijelentette, hogy a danzigi szabadváros területét a szavatossági nyilatkozat tekintetében úgy veszik, mint bármely más lengyel területet és a szavatosság erre a területre is kiterjed, természetesen azonban csak akkor, ha a lengyel kormány kifejezetten kéri, hogy a szavatossági nyilatkozatból folyó kötelezettséget érvényesítsék Danzigra is. A külügyminiszter állítólag megjegyezte volna még, hogy nincs tudomása arról, mintha Lengyelország és Németország között a danzigi kérdésre vonatkozóan tárgyalások lennének folyamatban.

Lázas erődítési munkálatok Hollandia határán

Hága, április 20. A német *Europa Press* híreit közvetítő *Információ* jelenti: Hollandiában az egymást követő katonai intézkedések a lakosság körében nagy nyugtalanságot keltettek. *A határokon lázas erődítési munkálatok folynak, a katonai szolgálati időt felemelték*, mindez érthetően nyugtalanítja a békés, szorgalmas és józan németalföldieket. A holland nép kétség és remény között hányódik és úgyszólván máról holnapra él, noha az ilyen élet merőben ellenkezik megfontolt, nyugodt természetével. A hivatalos körök véleménye szerint azonban *Hollandiának semmiféle nyugtalanságra nincsen oka*, de a nagy tömegeket természetesen ez a nagy hadi készülődés megzavarja és azok alaptalan voltáról egyelőre nincs alkalma meggyőződni.

Hadgyakorlat Svédországban

Stockholm, április 20. A hadügyminiszterium gyakorlatra behívta az 1933. évben katonai szolgálatot teljesített tartalékosokat. Az 1934. évben szolgált katonai pilóták is tartoznak gyakorlatra bevonulni. A behívottak első csoportja május 15-én vonul be, a másik csoport június 30-án. A gyakorlat egy hónapig tart és összesen 14.000 tartalékost hívtak be.

—o—

Megszüntették a hadi készültséget a belga határon

Brüsszel, április 20. A nemzetközi feszültség enyhülése következtében a belga katonai hatóságok visszavonták az elmúlt hetekben végrehajtott határbiztosító intézkedések egy részét. A nemzetvédelmi miniszterium közleményei szerint a szabadságolásokat ismét megkezdték. A nemzetközi helyzet már nem teszi szükségessé a fokozottabb határbiztosítást és ezért a határbiztosító csapatok egy részét visszavonták.

Operációk „albérletben"

Mi történt az újpesti kórházakban az amerikai gyakorló orvosok körül?

Budapest, április 20. Néhány héttel ezelőtt nagy feltűnést keltő kórházi botrány pattant ki Újpesten. Egy orvos feljelentésére vitéz *Endre László* alispán vizsgálatot indított *az úgynevezett »amerikai gyakorló orvosok« újpesti vendégszereplésével kapcsolatban.* A feljelentés szerint két újpesti kórházban szegénysorsú anyákon és más betegeken gyakorolták magukat kezükben operálókéssel a tengerentúlról érkezett gyakorló orvosok. Erre azért volt szükségük, mert Amerikában addig nem szabad senkinek műtétet végezni, önálló sebészorvosi gyakorlatot folytatni, *amíg megfelelő számú operáció elvégzését nem tudja igazolni.*

Újpest közgyűlésén dr *Nádas János* képviselőtestületi tag interpelláció formájában tette szóvá az amerikai gyakorló orvosok szereplését.

— Valósággal »nagyvágótelepeket« létesítettek Újpesten a tanulmányúton lévő pénzes amerikaiaknak — mondotta és kérdést intézett az elnöklő *Pohl Sándor* polgármesterhez:

— *Igaz-e, hogy nem egy esetben valósággal albérletbe adták a szegény betegek operálását?*

— Az alispán úr utasítására én folytattam le a vizsgálatot ebben az ügyben — válaszolta Pohl polgármester — és huszonegyoldalas jegyzőkönyvben foglaltam össze a vizsgálat anyagát. A jegyzőkönyvet felterjesztettem az alispánhoz. Megfelel a valóságnak, hogy idegen honos, amerikai orvosok, köztük színesfajú orvos is gyakorolt Újpest két magánkórházában és *volt rá eset, hogy 1000 pengőnél is nagyobb tiszteltdíjat fizettek ezek az idegenek tanulmányaikért.*

— Nem városi kórházban végezték a műtéteket az amerikaiak — fejezte be a polgármester — és már el is utaztak Újpestről.

A polgármester kijelentette még, hogy végleges választ nem tud adni az ügyben, mert az alispán még nem hozta meg döntését.

— **Idegesség, fejfájás, szédülés, álmatlanság, reggeli rosszullét, levertség, bágyadtság,** sok esetben hamarosan megszünnek, ha bélműködésünket felkeléskor éhgyomorra egy pohár természetes **Ferenc József** keserűvízzel **elrendezzük. Kérdezze meg orvosát.**

A kormánypárt pártkérdéssé tette a zsidójavaslat felsőházi módosításának elutasítását

Budapest, április 20. A Magyar Élet Pártja csütörtökön délután 6 órakor *Bárczay János* alelnök elnökletével értekezletet tartott. *Bárczay János* megnyitva az értekezletet, közölte a párt tagjaival, hogy *gróf Teleki Pál miniszterelnök és gróf Csáky István külügyminiszter pénteken este 10.40 órakor érkeznek meg olaszországi útjukról és kérte a párt tagjait, hogy az ünnepélyes fogadtatáson a déli pályaudvaron minél nagyobb számmal vegyenek részt.*

Ezután *Keresztes-Fischer Ferenc*, mint a miniszterelnök helyettese, szólott fel s a Ház egyesített bizottságainak a zsidójavaslattal kapcsolatban tegnap hozott határozatára utalva, *ismételten hangsúlyozta, hogy a miniszterelnök és a kormány nem kívánja a pártot állásfoglalásában befolyásolni, mert annyiben honorálta a felsőháznak azt a kívánságát, hogy nem zárja el az útját annak, hogy a felsőház véleménye ebben a kérdésben érvényre jusson. Ennél tovább azonban nem kívánt a kormány menni. Csak arra vállalkozott, hogy közvetíti a módosításokat, nem pedig arra, hogy a módosítások keresztülvitele érdekében befolyást gyakoroljon a párt tagjaira. Szükségesnek tartja ezt hangsúlyozni és azt is, hogy kormányzati és politikai szempontból is az ellentétek lehető kiegyenlítésére kell törekedni, természetesen anélkül, hogy bárki feladja a maga elvi álláspontját.*

Tasnádi Nagy András igazságügyminiszter rövid felszólalásában hangsúlyozta, hogy *nincs hozzáfűznivalója ahhoz, amit a belügyminiszter mondott. A pártnak arról kell döntenie, elfogadja-e a Ház egyesített bizottságának szerdán hozott határozatát.*

Makkai János szólalt fel ezután és rámutatott arra, hogy a kormány közvetítése sikerrel járt, mert a Ház együttes bizottsága a felsőház kiterjesztő és értelmi módosításainak egy részét elfogadta s ezzel a felsőház célkitűzéseit honorálta. *A törvényjavaslat a zsidókérdésnek fajalapon való rendezését kívánja. A párt tagjai tehát nem járulhatnak hozzá ahhoz a módosításhoz, amelynek elfogadása letérést jelentene erről az elvi alapról. A párt ebben a tekintetben nem tehet engedményt, ezért — bár a kormány nem tette pártkérdéssé a módosítások elfogadását — kérte, hogy a párt maga tegye pártkérdéssé a képviselőház együttes bizottsága határozatának a Ház pénteki ülésén való elfogadását.*

A pártértekezlet *Bárczay János* elnök indítványára egyhangúlag kimondotta, hogy a Ház együttes bizottságának határozatát elfogadja s az ilyen értelmű állásfoglalást pártkérdéssé teszi.

Az értekezlet ezzel véget ért.

Elfogták Kaint és Sachsot a Vasvári uccai gyilkosokat

Kain a budapesti rendőrség folyosóján került kézre, társát egy kunyhóban találták meg. — Sachs öngyilkosságát a detektivek akadályozták meg. — Beismerő vallomások.

Budapest, április 20. Csütörtökön délután félkettő órakor kézrekerült a Vasvári Pál uccai rablógyilkosságnak az egyik tettese: Kain István 24 éves kárpitossegéd, aki bűntársával, Sachs Józseffel vasárnap délután meggyilkolta és kirabolta Reich Márton 71 éves asztalosmestert.

A rendőrség folyosóján feltűnt egy detektivnek egy gyanúsan viselkedő fiatalember, akinek a feje tetején égési sebeket látott. A rádiókörözésből azonnal felismerte a gyilkos ismertetőjelét. A fiatalember a detektivhez fordult:

— Kérem szépen, tessék nekem megmondani, hogy . . .

— Te vagy Kain! — csapott le a detektív az elsápadó emberre, akit azonnal bevitt az egyik szobába és megkezdődött a kihallgatása.

— Jelentkezni akartam önként, vallotta Kain, nem birtam már a kóborlást.

Ezután beismerte, hogy ők gyilkolták meg az asztalosmestert, ujjáról lehúzták a két aranygyűrűt, kivették a zsebéből a pénztárcáát és a zsebórát. A tárcában húsz pengő volt. A pénzt elköltötték, az aranyneműekért 55 pengőt kaptak. Külföldre akartak szökni, de nem volt útlevelük, büffékben bujdostak, a Savoy-ban is megszálltak és amikor elfogyott a pénzük, éhségükben öngyilkosságra gondoltak. Ezt a megoldást Sachs ajánlotta. A Duna partján mászkáltak, majd Kain elvált társától és azt állítja, nem tartja kizártnak, hogy Sachs öngyilkosságot követett el. Kain pedig elhatározta, hogy önként jelentkezik.

Kain megmotozása során megtalálták nála Sachs írásbeli vallomását és hivatkozott arra, hogy a múltban megígérte: ha valamely bűncselekményről tudomást szerez, közli a címzett detektivvel. Most olyan bűncselekményről ir, melynek éppen ő a szerzője. — Közli, hogy ő Sachs az értelmiszerzője Kaint pedig kényszerítette arra, hogy vele együtt menjen Reich megölésére. Azt állítja, hogy ő Sachs egyedül gyilkolta meg az asztalosmestert és Kaint, aki nem akart belemenni a dologba, revolverrel kényszerítette és azzal fenyegette meg, hogyha nem kiséri el, agyonlövi. Arról is említést tesz a szökésben levő gyilkos, hogy Kain segédkezett neki a holttest kifosztásában.

A detektivek újabb razziát tartottak a Hűvösvölgyben és környékén, mert a legnagyobb valószínűség szerint ott bújt meg a gyilkos.

Sachs öngyilkos akart lenni

Budapest, április 20. Csütörtökön délután a detektivek elfogták Reich Márton asztalosmester másik gyilkosát Sachs Józsefet is. Az egyik hegyi menedékház közelében levő csőszkunyhóban találtak rá. Beismerte, hogy a gyilkosságot ő követte el. Öngyilkos akart lenni, a detektívek ebben a szándékában azonban megakadályozták. Egy borotvát és mintegy tizpengőnyi készpénzt találtak nála. Bevitték a főkapitányságra, ahol megkezdték részletes kihallgatását.

Hivatalos jelentés a gyilkosok elfogásáról

Budapest április 20. A m. kir. államrendőrség budapesti főkapitánysága közli:

Kain István, a rablógyilkosság gyanúsítottja csütörtökön délelőtt megjelent a főkapitányságon, ahol éppen ez iránt az ügy iránt próbált érdeklődni. A detektívek felismerték és azonnal őrizetbe vették. Beismerő vallomást tett s bevallotta, hogy a tettestársa Sachs József volt, a hűvösvölgyi erdőben rejtőzködik. Azonnal detektívek mentek ki a helyszínre s Sachsot a Csőeshegy közelében egy Talbot oszlop mellett levő csőszkunyhóban találták meg. Borotva volt a kezében s öngyilkosságot kisérelt meg. Ebben megakadályozták bekisérték a főkapitánysságra. A két tettes itt töredelmes beismerő vallomást tett. Bevallották, hogy az öreg Reich Márton asztalosmester meggyilkolásának és kirablásának ötlete Kain Istvántól származott, aki abban a hiszemben volt, hogy a rablógyilkosság árán legalább ötszáz pengőt sikerül haracsolni. Megjelentek a 71 éves asztalosmester Vasvári Pál uccai lakásán és ott Sachs az öreg ember hátamögé lopódzott, majd egy adott jelre elkapta a nyakát, együttes erővel a diványra teperték, terítőt szorítottak a fejére, összekötözték és egy vánkost szorosan az arcára spárgáztak Reich megfulladt. A tettesek saját vallomásuk szerint összesen 19 pengő készpénzt raboltak el, ezenfelül néhány ékszertárgyat, amelyeket 55 pengőért elzálogosítottak. A rendőrség mindkettjüket gyilkosság rablás bűntettének alapos gyanúja miatt előzetes letartóztatásba helyezte.

Lilia D'Albore hegedűestje

Az Olasz Kultúrintézet második koncertje

Tegnapi számunkban már beszámoltunk arról, hogy milyen fényes közönség jelenlétében folyt le *Lilia D'Albore* olasz hegedűművésznő hangversenye a zeneiskola díszternében. Most néhány szóval méltatjuk a művésznő játékát.

Legkiemelkedőbb tulajdonsága a férfias, zengő, szélesen ömlő tónus, mely a Tartini szonátában jutott különösen érvényre. Általában az olasz műveket úgy adta elő, ahogyan azokat előadni kell: zengő tónussal a largokat és preciz, temperamentumos ritmussal az allegrokat. Feltűnő volt a Beethoven szonáta délieknek szokatlan, német stílusnak megfelelő és elmélyült stílusos előadása. Rendkívüli módon elmélyedt a Pizetti darabokba, melynek második dalát játszotta a legszebben. Technikáját is tudta csilogtatni Paganini Campanellájában és a ráadásul adott Sarasata »Zigeunerweise«-jében, ahol megmutatta, hogy a technika végeredményben csak eszköz a művész kezében. A közönség melegen ünnepelte a kiváló hegedűst.

Külön ki kell emelnünk *Hubert Giesen* pompásan alkalmazkodó muzikális zongorakíséretét. A szonátában egyenrangú partnere volt D'Alborenak s az ünneplésből neki is kijutott.

Örömmel konstatáljuk az Olasz Kultúrintézet koncertjeinek egyre emelkedő nívóját és reméljük, hogy sok ilyen hangversennyel szerez nekünk igazi műélvezetet.

A pápa imát rendelt a békéért

Róma, április 20. A pápa levelet intézett Maglione bíboros államtitkárhoz amelyben megbízta, intézkedjék, hogy a világ minden katolikus templomában nyilvános imádságokat mondjanak a béke fenntartásáért.

György angol király üdvözlő táviratot küldött Hitlernek

London, április 20. VI. György király üdvözlőtáviratot küldött Hitler vezér és kancellárnak 50. születésnapja alkalmából.

DOJÁRÁS

Hazánkban felhős volt ma az égbolt, de esőt sehol sem észleltek. A hőmérséklet általában 14—16 fokig emelkedett, Kárpátalján azonban csak 11—12 fok volt a legnagyobb felmelegedés.

Jóslás: **Gyenge északi, északnyugati szél, változó felhőzet, éjjel erős lehülés, a talajmentén gyenge fagy. — A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.**

— A vonat elé vetette magát. Dobos Juliánna 23 éves szolnoki leány csütörtökön délután a város közelében egy tehervonat elé vetette magát. A vonat kerekei kettévágták. Tettét szerelmi bánatában követte el.

D. K. V.

1939. évi ujtypusu autók árai:

Front Normál Limousine	P 2·750
Front Special imousine	P 3·100
Meisterklasse Limousine 2 ajtós	P 3·360
Meisterklasse Limousine 4 ajtós	P 3·525
Meisterklasse Limousine Cabriolet	P 3·600
Luxus Cabriolet 2 üléses	P 4·400
Luxus Cabriolet 4 ülèses	P 4·470
Sonderklasse Limousine, 4 hengeres	P 4·600

BMW. AUTÓ

45 HP. Limousine 2 ajtós	P 6·500
50 HP. Limousine 4 ajtós	P 8·170

Körzetképviselő:

Szoboszlai István

Széchenyi-utca 24. Telefon: 10-80.

A ruszin autonomia

Irta: dr Csűrös Ferenc ny. közművelődési tanácsnok

Autonómia sokféle lehet.

Az államszervezet minden ágára kiterjeszkedő autonómiától, amilyen volt például az 1867-iki kiegyezés alkalmával a horvátoknak adott fehér lapon alapuló horvátországi önkormányzat, egészen a területhez nem kötött kulturális autonómiáig, az önkormányzatoknak számos fajtája alakult ki a nemzetek életében.

Hogy ezek közül melyik megoldási formát választja a magyar törvényhozás, azt előre nem tudhatjuk. A magyar nemzet politikai ösztöne és józan valóságérzéke bizonyára megtalálja majd a legszerencsésebb formát.

Éppen ezért nem is volna helyes dolog, ha az elmondandók során közigazgatási vagy egyéb részletkérdések taglalásába mélyednénk. E sorok célja nem ez, hanem csupán az elvi alapkérdések tisztázásához való hozzászólás. Ha az alapelvek tisztázva vannak, akkor az autonóm szervezet részletkidolgozása, mondhatnám, csupán technikai kérdés.

Mi lehet a ruszin autonómia kitűzött célja?

Ez az első kérdés, mely feleletre vár.

A helyes feleletet talán így fogalmazhatjuk meg.

A ruszin autonómia célja az, hogy a ruszin nép mindazon jogos igényeit kielégítse, melyek szabad nemzeti fejlődését faji, vallási, nyelvi, kulturális és gazdasági téren biztosítják, azonban addig a határig, amíg a magyar állam érdekeibe nem ütközik.

Ha ez a két elv: a ruszin nép szabad fejlődése és a magyar állami érdek szerencsés összhangban fonódik össze, akkor a ruszin autonómia áldásthozó lesz mindenkire, ha nem, akkor zavar és visszavonás kútforrásává válik.

Más kárán tanul az okos. Régi bölcs mondás. A jelen esetben is alkalmazhatjuk, ha szemügyre vesszük, mi volt a csehek eljárása Ruszinszkóban, milyen volt az a látszatautonómia, melyet ők fejlesztettek ki Kárpátalja területén.

A cseh uralom alatti Ruszinszkó eléggé tarka képet mutat. Az 1930-as cseh statisztikai adatok szerint Ruszinszkó területe 12,656 négyzetkilométert tett ki 725.615 lakossal. Ebből ruszin volt: 447.182, magyar: 108.950, cseh-szlovák: 35.157, német: 13.223, zsidó és más nemzetiségű: 121.103. Vallási megoszlás szerint a lakosság 54.81 százaléka görög katolikus, 9.09 százaléka róm. katolikus, 10.38 százaléka evangélikus, 9.9 százaléka református, 10.38 százaléka görög keleti, 15.4 százaléka izraelita vallású volt.

Már ebből a tarkaságból kiütközik a cseh elgondolás egyik nagy hibája. Ha Ruszinszkó határait politikai célzatból nem terjeszti ki a Tiszáig, hanem megmarad a ruszin nyelvhatárnál, akkor faji és vallási szempontból egyaránt sokkal egyöntetűbb területet kap, melynek kormányzása összehasonlíthatatlanul könnyebb és egyszerűbb lett volna, mint ami a cseh uralom alatt meghonosult.

A csehek adtak bizonyos autonóm jogokat ennek a területnek. De ez csak látszatautonómia volt.

Nevezhetjük-e másnak az olyan önkormányzatot, mely mellett a hivatalok csehekkel voltak tömve, őslakosok vajmi csekély számmal jutottak elhelyezkedéshez, vezetőpozícióhoz őslakosok még véletlenül sem jutottak.

A csehek, mikor egy-egy bátortalan külföldi hang a ruszin autonómiát kezdte emlegetni, önérzetesen hivatkoztak arra, hogy a ruszinok földje külön kormányzóság, melynek ruszin nemzetiségű kormányzója van.

Azt azonban elhallgatták, hogy ennek a ruszin kormányzónak semmi, de semmi hatalma, intézkedési joga nincs. Három ruszin kormányzó váltotta fel egymást a cseh uralom húsz éve alatt. Az első **Zsatkovics Gergely** amerikai ügyvéd volt, az amerikai ruszin mozgalom vezére. Nagyon rövid ideig ült a kormányzói székben. Mikor látta, hogy itt szó sincs komoly önkormányzatról, hanem mindenben igazodnia kell Prága parancsszavához, kedvét vesztette és visszament Amerikába. Az utána következő **Beszkid Antal** más politikát követett. Beleinyugodott abba, hogy neki nincs beleszólása a dolgok menetébe. Mindent a cseh alkormányzó, egy **Rossypal** nevű agilis, cseh uralmi vágyakkal telített, Prága kedve szerinti főhivatalnok intéz. Így aztán meg is maradt a kormányzói székben haláláig.

A harmadik a magyar neveltségű papfiú, **Hrabár Konstantin** volt, aki megpróbált közbelépni az őslakosság jogai érdekében a cseh kormánynál. Azt érte el, hogy Prága rövid tevékenység után menesztette a kormányzói székből. Utána be sem töltötték azt honvédeink bevonulásáig. Így festett a sokszor emlegetett ruszin kormányzói tisztség.

Az egész Kárpátaljáját cseh és részben beszivárgott ukrán hivatalnokok lepték el, akik magukkal hozták a cseh, illetve ukrán hivatalos nyelvet.

A cseh hivatalnokok pedáns, szorgalmas, a cseh uralmi célokat híven szolgáló tisztviselők voltak, ezt meg kell adni nekik. Azonban reménytelenül nem értettek hozzá, hogy Kárpátalja népének szívét megnyerjék a cseh állameszme számára. Sokkal inkább önzők, kapzsiak és ridegek voltak, semhogy el tudták volna feledtetni a ruszin népnél a régi magyar közigazgatás embereinek patriarkális, csupaszív és mégis tekintélyt tartani tudó magatartását. Semmi érzékük nem volt a ruszin néplélek megértéséhez. Nem is törődtek vele. Végezték a dolgukat előírás szerint. Az uralmuk alatt álló nép lelki megmozdulásai és kívánságai nem érdekelték őket. Működésük nem is hagyott nyomot a ruszin néplélekben.

Az iskolákra, ovodákra sokat költöttek. Azonban csak a saját cseh intézményeikkel szemben voltak bőkezűek. Ahol néhány cseh hivatalnokcsalád megtelepült, ott hamar felépült a szép új iskolaépület. Az őslakosság iskoláinak ellenben mostoha elbánásban volt részük. Maradtak ósdi felszerelésükkel, régi épületeikben. Uj csak a nyelvi zűrzavar volt bennük. Aszerint, amint cseh, ukrán, vagy ruszin tanító tanított bennük, volt a tanítási nyelv cseh, ukrán, vagy ruszin, esetleg nagyorosz. A városokban a szerencsétlen gyermekek bábeli zürzavarba kerültek. Az elemi iskola első osztályában kétféle írást és legalább kétféle nyelvet kellett tanulniok. A további osztályokban aszerint változott a tanítási nyelv, amint cseh, ukrán, vagy nagyorosz tanító vitte tovább a tanítást.

Ugyanilyen zürzavart hozott magával a cseh uralom vallási téren is.

A ruszin nép mélyen vallásos. Lelki élete a vallásban találja meg kielégülését. A cseh hivatalnokseregnek erre sem vetett ügyet. Vallás dolgában vagy teljesen közömbös volt, vagy éppen vallásellenes magatartást tanusított beszédében és viselkedésében, ami mindenre alkalmas lehetett, csak arra nem, hogy népszerűséget szerezzen a ruszin nép előtt a cseh tisztviselőnek.

Gazdasági téren csaknem kizárólag cseh uralmi és államfinanciális érdekek vezették őket. Kétségtelen, hogy sokat építkeztek, kivált a fővárosul kiszemelt Ungváron. De ezek az építkezések cseh mérnökök tervei szerint, cseh vállalkozókkal és cseh szakmunkásokkal történtek, ők kerestek rajta, az őslakosok nem látták hasznát, csak a mértéktelen adóterheket viselték. Jellemző, hogy Ungváron még a járdák kockaköveit is Csehországból szállították, holott Ungvár közvetlen közelében két kőbánya is működik.

Ruszinszkó csak gyarmat volt számukra, melyet gyorsan ki kell használni, amíg lehetséges.

Az a rablógazdálkodás, melyet a kárpátaljai gyönyörű erdőségekben véghez vittek, élénk bizonyság arra, hogy ottani uralmukat maguk a csehek sem gondolták hosszúéletűnek. Különben nem tették volna meg azt, hogy az utak, vasutak, folyó vizek melletti, tehát könnyen megközelíthető helyeken a magyar erdőhivatalok által nagy szakértelemmel és gonddal nevelt legszebb erdőket is barbár módon letarolták. Az ember szíve fájt annak a pusztulásnak láttára, amely évről évre szemébe tárult, mikor a sötétzöld dús lombú hegyoldalak helyére kopasz sziklák, százados fák helyére kopasz sziklák, százados fák helyére kopasz sziklák, százados fák lefűrészelt csonkjai és elvadult bozót kerültek egyre nagyobb területen. A magyar erdőgazdálkodásnak hosszú évek sok türelmes munkájára lesz szüksége, hogy ezt a pusztítást valamennyire is helyre tudja hozni.

A ruszin nép gazdasági fölemelését célzó, még a Darányi Ignác miniszterssége idején megindult állami akció a csehek alatt nem folytatódott. A ruszin nép élte a maga szegényes életét úgy, amint tudta. Elvágva az alföldi kereseti lehetőségektől, nyomora nem enyhült. A cseh állam nem sokat törődött velük. Az adót pontosan beszedte, egyébként magukra hagyta őket.

Talán az egyetlen földreform hozott hasznot helyenként a ruszin parasztnak. Azt is nem az ő kedvükért vitte keresztül a cseh állam, hanem, hogy a magyar nagy- és középbirtokos osztályt tönkretegye s így ellenálló erejét megtörje.

A csehek a ruszinok fölötti húszéves uralma bőséges okulásul szolgál arra, milyen eszközöket és módszereket nem szabad használni a magyarságnak a ruszinokkal szemben. Az így szerzett tanulság haszonnal értékesíthető annál az építő munkánál, mely a ruszin önkormányzat segítségével meg kell, hogy induljon Kárpátalján.

280.500 pengős munkával tatarozzák a nyári szünet alatt a debreceni iskolákat

A belügyminiszter jóváhagyta a közgyűlés határozatát.

Debrecen városához megérkezett a belügyminiszter rendelkezése, mellyel jóváhagyta a városi közgyűlésnek azon határozatát hogy a városi ovodákat és a város tulajdonát képező, de használatra a református, római kat. és görög katolikus egyházaknak átengedett elemi iskolák generális karbantartását és átjavítását elrendelte. Ugyanis ezeknek az iskolaépületeknek karbantartásáról maga a város gondoskodik.

A karbantartási és átjavítási munkák összege 280,500 pengőt tesz ki s a költségvetésben ilyen összegre van előirányzat. A tatarozási munkákat az iskolák nyári nagy szünetében rendelik el.

A munkák természetesen szeptember elsejére teljesen befejeződnek s a tanítás utána zavartalanul megkezdődhet.

Holnap lép érvénybe a Budapesti Nemzetközi Vásár féláru utazási kedvezménye

Holnap, pontosabban **szombaton, április 22. napjának 0 órájától** kezdve már féláron lehet utazni Budapestre a Nemzetközi Vásárra. Ezt a nagy utazási kedvezményt, amely minden vasút és minden hajó bármely kocsiosztályán egyaránt érvényes, bárki igénybeveheti, ha vásárigazolványt szerez magának. Ilyen vásárigazolvány, mint ismeretes, minden utazási és menetjegyirodában és a vásár minden képviseleténél országszerte kapható és ilyet bárki válthat magának. Ára személyenként Budapesttől nyolcvankilométeres körzetben 1.80 P, azok részére pedig, akik távolabb laknak, 2.80 pengő. A MÁVAUT autóbuszjáratain 12—50 százalék utazási kedvezményt élveznek a vásár látogatói, akiket a vásárigazolvány a vásár háromszori díjmentes látogatására is feljogosít. A vásárt április 28-án ünnepélyesen nyitják meg.

Minden vásárlátogató, aki vásárigazolványát a vásárpénztárnál felmutatja, egy a különböző kedvezmények egész sorát biztosító **szelvényfüzetre tarthat** igényt. A szelvények a budapesti színházak, szórakozóhelyek, fürdők, látványosságok, múzeumok, szanatóriumok és pansiók látogatására, illetve igénybevételére nyujtanak jelentős kedvezményeket. A vásárigazolvány mellé — amint azt lapunk tegnapi számában jelentettük — egy külön Budapestről való vidéki utazásra szóló igazolványt is kap minden vidéki látogató, ha ilyen igazolványért a vásárirodával szemben lévő Kirendeltségek Házának e célra szolgáló helyiségében jelentkezik. Erre a külön vidéki utazásra, amely Budapestről bármely vidéki állomásra és vissza Budapestre tehető meg, 33 százalék az utazási kedvezvény. — A különböző kedvezményeket biztosító szelvényfüzetet a vásár pénztárainál, a vidéki különutazást biztosító igazolványt pedig a Kirendeltségek Házában **díjtalanul** szolgáltatják ki, minden vásárigazolvánnyal jelentkező vidéki látogatónak.

A NAGYERDEI VÁROSI TENNISZPÁLYÁK BÉRBEADÁSA. 608/1939 üo. **Debrecen sz. kir. város szociális ügyosztálya.** — A nagyerdei volt katonai lőtéren levő vörössalak borítású teniszpályák közül néhány 1939 évi április hó elsejétől, szeptember hó 30-ig terjedő hathónapos teniszidényre, a város által való teljes karbantartás kötelezettsége mellett 250 pengő bérösszegért szabadkézből bérbeadó. A város a bérösszeg ellenében középhálót, valamint az öltöző használatát külön díjazás nélkül bocsátja a pályabérlők rendelkezésére. A még bérbe nem adott pályák havi, heti, sőt napi időtartamra is bérbevehetők. Részletes felvilágosítást a város szociális ügyosztálya ad (telefon: 26-84.) Debrecen, 1939 április hó 17-én. **Polgármester.**

KRAYER Festékgyár fióküzlete
Csapó u. 5.
Telefon 21-60. Telefon 21-60.

Révész püspök: A sorvadó baranyai magyarság sorsát nem lehet közömbös szemmel nézni

A református egyetemes konvent ülésezésének második napja. — Tanügyi kérdések tárgyalása. — Hogy szól az „egyházi bálok" elleni tilalom.

Csütörtökön folytatta ülését a református egyetemes konvent Ravasz László és dr Balogh Jenő elnöklésével.

Kováts J. István előterjesztése után a református tanügy problémáit vitatták meg, majd elparentálták **Makláry Károly** püspököt és a bizottság elhúnyt előadóját, **Bodor Lajos** kisújszállási igazgatót. Uj népiskolai szakelőadóvá **Kiss Gyula** igazgatót, az ifjúsági könyvtárak szakelőadójává pedig **Péterffy László** debreceni leánygimnáziumi igazgatót választották meg. A csonkaország területén működő tizennégy református polgári iskola életéről **H. Fekete Péter** tet tjelentést.

Buday György népiskolai beszámolója szerint 2603 református tanító összesen 221.000 (6—12 éves) gyermeket oktatott, a 13—15 éves tankötelesek száma pedig 90.000 volt a múlt tanév végén. A népoktatás fenntartására az elmúlt tanévben pedig egyházi és alapítványi jövedelemből 4,153.000 pengőt fordítottak, 321.000 pengővel többet az előző évinél.

A Konvent elismerését és köszönetét nyilvánította az egyházközségeknek ezért a rendkívüli erőfeszitésért.

A Tiszáninneni egyházkerület elrendelte, hogy iskoláiban minden tanítás énekléssel, imádsággal és bibliaolvasással kezdődjék. A Konvent örömmel vette tudomásul ezt a jelentést és felhívta a többi kerületet is ugyanilyen intézkedés megtételére.

A szerdai ülésen — mint már jelentettük — tárgyalták az egyházi bálak rendezése elleni tilalmat.

A tiszántúli egyházkerület a közgyülés során intézkedést kért azok ellen, „akik akár egyházi, akár iskolai vonatkozásban, vagy a református nevet viselő egyesületekben érthetetlen közönnyel és felelőtlenséggel szembehelyezkednek a konventnek ugynevezett **egyházi bálokra vonatkozó,** régebbi határozatában kifejezésre jutott **református keresztyén alapelvekkel.**"

Ujabb határozatában fel is hívta a konvent az egyházkerületeket, hogy az 1936. évi konventi határozatban kifejezett elvi álláspont érvényét saját haáskörükben kiadott tilalommal és e tilalom megszegői ellen folytatott eljárás, felelősségrevonás által mozdítsák elő."

A plenáris ülés letárgyalta a missziói bizottság munkatervét is. Az Országos Református Egyházi Közalap munkálatát **Benedek Zsolt** terjesztette elő. A bemutatással kapcsolatos hozzászólások során dr **Révész Imre** püspök is felszólalt, aki az egyházi közalap arányositásának kivánságát hangoztatta, majd ünnepélyes hangsúllyal jelentette ki dr Révész Imre püspök, hogy **a nagy tiszántuli egyházkerületben a legkisebb egyháztag felelősségét is megébreszti, hogy a sorvadó baranyai magyarság sorsát ne tekintsék közömbös szemmel és szivvel.**

A Kuria 3 hónapi fogházra ítélte Féja Gézát a „Viharsarok" könyv miatt

Budapest, április 20. A Kúria dr *Töreky Géza* vezetésével csütörtökre tűzte ki Féja Gézának, az ismert falukutató írónak nemzetgyalázási és izgatási bűnperében a főtárgyalást. *Féja Géza* annakidején *Viharsarok* címen könyvet irt. A könyv első és második kiadásának megjelenése után Féja Gézát a büntetőtörvényszék sajtó útján elkövetett izgatás és nemzetgyalázás miatt öthónapi fogházra ítélte. Amikor a könyv harmadik kiadása megjelent, ugyanezekért a büncselekményekért Féja Gézát kéthónapi fogházra ítélték el.

Fellebbezés folytán a budapesti tábla elé került Féja Géza pere. A tábla elrendelte a bizonyítás kiegészítését, majd bűncselekmény hiánya cimén Féja Gézát felmentette az ellene emelt vád alól.

A tábla ítéletében megállapította, hogy bár Féja Géza könyvében foglaltak helyenként a tárgyilagosság minden hijával vannak és túlzásba mennek, de nem alkalmasak **arra, hogy izgatás bűncselekményét kimerítsék;** a nemzetrágalmazás vádja alól azért kellett felmenteni Féja Gézát, mert a könyvben foglalt tényállítások nem az államra s nem a magyar nemzet egyetemére vonatkoznak.

A tábla felmentő ítéletét a főügyészség semmisségi panasszal támadta meg és ennek folytán került a Kúria elé Féja Géza ügye.

Hosszú tanácskozás után hirdette ki *Töreky Géza* kúriai elnök az ítéletet, amelyben a Kúria a tábla ítéletét megsemmisítve *bűnösnek mondotta ki Féja Gézát sajtó útján a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett vétségben s ezért könyve első két kiadása miatt kéthónapi fogházra, a harmadik kiadás miatt egyhónapi fogházra, összesen tehát háromhónapi fogházra ítélte, mellékbüntetésként pedig kétévi hivatalvesztésre ítélte és politikai jogainak ugyanilyen időtartamra való felfüggesztésére.*

A kúriai ítélet indokolása szerint a *Viharsarok* című könyvnek több olyan kitétele van, amelyek alkalmasak a nemzetrágalmazás megállapítására. Ezek közé tartozik az a rész, amikor a vádlott arról ir, hogy Magyarországon teljes társadalmi ziláltság van, a magyar parasztság jogos emberi céljait és kivánságait nem tudja érvényesiteni, munkához való joga álom, a mezőgazdasági munkás ki van zárva a jogok és a nemzeti jövedelem élvezetéből, az úri osztály a néppel szemben a nyájideológia álláspontján van, csak a kényszereszközökben bízik, a mezőgazdasági munkások az állatoknál is rosszabb sorban élnek, rabszolgasorról beszél, a mezőgazdasági munkások ezért anarchiába kénytelenek menekülni; ezek olyan elfogult tényállítások, amelyeknek kétségkívüli valótlansága bizonyításra sem szorul, sőt a bizonyítás elrendelése az állam tekintélyével nem volna összeegyeztethető.

Az ítélet indokolása leszögezi még azt, hogy a könyvben vannak olyan mondatok és mondatrészek, amelyek a társadalmi osztályok elleni izgatásnak is minősithetők, ezek azonban a könyvnek csak elenyésző töredékei és csekélyek, úgyhogy a fennálló kisebbmérvü izgatás beolvad a nemzetrágalmazás vétségébe.

Megszünt az ország területéről való kitiltása, mert Huszt visszakerült az országhoz

Egy tolvaj érdekes esete a bíróság előtt.

Szemják Mihály ismert tolvaj, akit már többször ítéltek el lopások miatt és az ország területéről is kitiltottak, mert csehszlovák állampolgár volt huszti illetősége miatt. Szemják a kitiltást nem vette komolyan és visszaszökött az ország területére, de újból lopásokat követett el. Apróbb lopások miatt került most a bíróság elé. Beismerő vallomást tett. *A bíróság egyhónapi fogházra ítélte el, de mellőzte a korábban kiszabott ítéletben elrendelt kitiltást az ország területéről, mert időközben Huszt visszakerült az országhoz és Szemják is magyar állampolgár lett.* Az ítélet jogerős.

Ratkóczi Tibor érdekes előadása Abesszinia népeiről

Ratkóczi Tibor, aki hosszú időt töltött Etiópiában, tanulmányútjáról visszatérve csütörtökön este rendkívül érdekes és nagyértékü előadást tartott »*Abesszinia népei*« címmel. Emelték az előadás értékét a vetitettképen bemutatott eredeti felvételek.

A Kereskedő Társulat dísztermét zsúfolásig megtöltötte az előkelő közönség, melynek soraiban ott láttuk *Lossonczy István* főispánt.

Ratkóczi Tibor lenyűgözően élvezetes előadásában egy ismeretlen világba vezette el a közönséget, az eddig rejtelmes Afrika néven ismert világrészbe.

— A rejtelmes Afrika megkopott, csupaszabb lett, beleveszett a kontinensre behatoló európai népek mechanizmusába, egymást keresztező érdekfonalainak, kereskedelmének gomolyagába. A 20-ik század Afrikája talán már nem is Afrika többé, hanem Európa legtermészetesebb terjeszkedési területe, kihasználatlan energiaforrásainak színhelye, kimeríthetetlen nyersanyagraktára.

— Lehet, hogy egyesek sajnálják a romantikus Afrika halálát, de Mussolini szerint »*a népek és földrészek küzdelmében nincs megállás*«, a mozgás győz a mozdulatlanság felett és a történelmi erők nemigen szoktak hangzatos, álhumanista jelszavakhoz igazodni.

— Etiópia népei a multban rabszolgasorsban éltek. A guraghé, sangallá, harrari, dankali, ogadeni, falasá és sok más népfaj 10 milliós tömege felett körülbelül kétmillió abesszín uralkodott csak azért, mert arcszínük egy árnyalattal fehérebb a többi törzsek színénél és valamilyen homályos legenda alapján Salamon királytól származtatták az uralkodóházukat. Háromévezredes történelmük alatt, amellyel büszkélkednek, a mi 15. századunk elejéig sem jutottak el. Lehet, hogy ennek egyik főoka az a teljes álombamerülés volt, amely a multban minden évben hat hónapig tartott az egész esős évszak tartama alatt. Mert Abesszíniának nem voltak útjai és az esős évszak bekövetkeztével együtt az élet is megszűnt. Az olasz gyarmatosítás most visszaadta az ország különböző népeinek a 12 hónapos esztendőket, mert a négyezerkilométeres műúthálózat biztosítja az összeköttetést a különböző vidékek népei között a trópusi esőzések idejére is.

— Igaz, hogy a fasisztaellenes erők igyekeznek elzárni az uj olasz Etiópia termékei elől a világpiacokat. A francia politika erősen ragaszkodik ahhoz a 90 kilométeres kettősvágányú gyarmati vicinális vasútvonalhoz, amely a 780 kilométeres Addis Abeba—Dsibuti vasútból Francia-Szomáli területen maradt, holot sem Dsibuti kikötője, sem a környező kietlen vidék, még kevésbé pedig a 90 kilométeres vasútszakasz komoly értéket többé már nem jelent számára, mert feladata, az Etiópiába való gazdasági behatolás az olasz hódítás pillanatában megszűnt. Szuez pedig angol aranyfontokban igyekszik megsarcolni Olaszországnak gyarmatai felé irányuló forgalmát.

— A 90 kilométernyi vékonyvágányu sinpár, mely Dsibutiból a Francia-Szomáli határig vezet és a Szuez Csatorna Rt. üzleti érdeke hatásosan hozzájárulhat ugyan a nemzetközi politikai helyzet kiélezéséhez, de nem gátolhatja meg, hogy Abesszínia ismét azzá váljék, ami már volt egyszer a történelem folyamán, Róma Etiópiájává.

BIZTOSITSA VETÉSÉT JÉGKÁRRA

A föld emberei

Parasztok? Hát vannak még a világon parasztok? A Kossuth előtti Magyarországon volt két rend egymás mellett: az urak és a parasztok. De a jobbágyság eltörlése óta nemigen beszélünk már parasztokról. Egy életet le tudnék élni úgy, hogy nemmondom ki azt a szót: paraszt. Akit régen parasztnak minősítettek, az ma gazdálkodó, földmives, kisgazda. Németben van egy szó Bauer. Az vagy azt jelenti földmüves, vagy azt jelenti kalitka. De az idők folyamán nem kellett félre tenni a használatból, ma is a földművest jelenti. Nálunk változott a jelentése. Feltűnő tehát, ha most megjelenik egy könyv és ez a címe: Parasztok. Az írója: **Erdei Ferenc** nagyon rokonszenves embernek mutatkozik be ebben a 219 oldalas vastag könyvben. Rokonszenvessége abban áll, hogy szereti a parasztot és alapos könyvet ir róla.

Szeretnünk kell a könyvben azt, hogy nem fekete szemüveggel nézi azt a tárgyat, amit a könyvében ki akar fejteni. Néhol elvezzük az összehasonlításait, néhol a tárgyismeretét, néhol, hogy milyen jól ismeri a népet, néhol, hogy milyen jók a megállapításai. Ugyhogy az is érdekes, amit mond, az is emlékezetes, ahogy mondja.

Igazak és találóak a meghatározásai. Pl. mikor azt mondja: Nem rend a parasztság. Paraszt volt az, akinek semmi minősítés, semmi védelem és semmi biztonság nem adatott. Paraszt, akinek soha nem volt rendi állása s akinek minden rendi kiváltság a bőrére ment. Beszél a földről. Beszél a tészekről. Beszél a családról.

Kétkedve fogadjuk azt a megállapitást, hogy a paraszt ember szerepe és mind az, ami vele jár csak kénytelenség. Mi eltudjuk azt képzelni, hogy valaki jó kedvéből paraszt, örömmel végzi dolgát és örül annak, hogy az Isten parasztnak teremtette. De Erdei Ferenc komolyan bizonyitja azt, hogy a paraszt ember sorsa: kötelezettség, ami elől nem lehet kitérni. Igy mondja: csak egyetlen-egy a gondunk, hogy minél több virtussal és minél több emberséggel álljunk helyt abban a dologban, ami éppen sorra következik.

Szépen leirja, hogy a virtus, a hajnaltól-estig kaszátforgató férfi erőfeszités, jóleső teljesitmény. Felmelegedik, mikor a paraszt szórakozásáról beszél.

Nagyon tetszetős, amint meghatározza, hogy mi a különbség a paraszt ember és a vad népek emberei között, a primitiv emberek között. Mind a kettő egyformán a természet rabságában él. De a paraszt nem független, mert egy magas fejlettségü társadalom nehezedik rája. A természet embere szabad ember. Másik értékes szemlélődése, amint a paraszt és a primitiv ember közötti különbségeket sorolja fel.

Történelmi tájékozottsága is megnyerő. Pl. mikor kimutatja, hogy melyik országban mikor szabadultak fel a jobbágyok:

Nagybritanniában a 17. században.
Skandináviában a 17. században.
Franciaországban 1789-ben.
Belgiumban 1790-ben.
Hollandiában 1798-ban.
Dániában 1784—1807.
Németországban 1800 körül.
Magyarországban 1848-ban.
Romániában 1864-ben.
Oroszországban 1883-ban.

Kitünő megfigyelésre vall, amit arról mond, hogy a parasztok között ki vezeti a többit. Már előbb elmondta, hogy a parasztéletben minden két egységre megy vissza. Egyik a család, másik a község.

Épp ily értékes, mikor megállapitja, hogy magánügy nincsen a parasztok között. A közösség véleménye: itélet. Eleven törvényszék itél mindenki felett. Az itélő közösségnek tagja mindenki s az itélet megfellebbezhetetlen. Jó meglátás az is, hogy a nép tiszteletttudó az urak iránt. De mindig népszerü az olyan, aki kirabolja, vagy becsapja az urat. Jó meglátás az is, hogy három nagy bünös van falun: a férfi, aki nem dolgozik. Az asszony, aki nem szül. A gyilkos, aki egyemberrel kevesebbiti a csapatot. Látástól vakulásig dolgozni olyan parasztti sztesség, amely ellen vétení, súlyos kifogás.

Nagyon szép, amit az ünnepekről mond. Ünnepek idején mintha megfordulna a világ. A törvények felengednek s az emberfelszabadul. Nem töri magát a munkában, hanem henyél és pihen. Nem fukarkodik az enni- és innivalóval, kívánság szerint él minden jóval. Ünnepélyes ruhát ölt és templomba megy. Ugyanannak az életnek a naposabb oldala az ünnep és a vasárnap. Várja is minden paraszt sóvárgón. A parasztünnep az, ami idill és pásztori gyönyörüség a városinak.

Térszüke miatt már csak azt mondom el, ami kifogásom van a derék szerző kijelentései ellen. Nem hiszem el, amit a vallásról mond. A 143. lapon azt állitja: nem sokat jelent, hogy református-e, vagy katolikus. A jó parasztok, akik a változás közepette is őrzik a régi erkölcsöket, hivők s a papok beszédeikben a felsőhatalmak rendelését tisztelik, a polgárosodottak pedig hitetlenek és egyházellenesek, éppen úgy, mint a városiak.

Először is nem mindegy a magyar parasztnak, hogy mi a vallása. Én a reformátusok között ezrével ismerek olyanokat, akik vértanuvá válnának a hitökért. Pedig tudom, hogy a föld emberének a föld szerelme a legerősebb érzése. Azt meg éppen nem lehet mondani, hogy a városiak közömbösek. Éppen a debreceni magyarok között találom az igazi vallásosságnak legszebb példáit.

Hegyaljai Kiss Géza.

Nagy pompával fogadja Debrecen a finn dalosokat

Most már véglegesen kialakult a *Viipurin Lauluveikot* finn énekkar debreceni programja.

Az énekkar — mint közöltük — budapesti hangversenyei után vasárnap, 23-án délután az Árpád gyorssinautóbusszal érkezik városunkba. Fogadására kivonul Debrecen összes dalegylete zászlókkal, a város és egyetem képviselői és a Turul Bajtársi Egyesület. A város nevében dr *Balla Bertalan* tanácsnok mint a debreceni dalosok elnöke üdvözli a finneket, az egyetem részéről pedig dr *Jeney Endre* egyetemi ny. r. tanár. A Városi Dalegylet üdvözlésül elénekli a finn himnuszt.

Hat órakor hangversenyt adnak az egyetem aulájában a következő műsorral:

I.

1. Finn Himnusz. Énekli a Kollégiumi Kántus. Vezényel Szigethy Gyula főiskolai ének- és zenetanár.
2. Az énekkart fogadja és üdvözli dr *Tankó Béla* egyetemi ny. r. tanár.
3. Finn-nyelvü üdvözlő beszédet mond dr *Csüry Bálint* egyetemi ny. r. tanár.
4. Emil Genetz: Szép vagy, Szuomi, Hazám.
5. Armas Järnefelt: Tücsök.
6. Leevi Madetoja: Nyári estén enyhe szellő.
7. Oskar Merikanto: Parasztnóta. (Szóló.)
8. Félix Krohn: Fajankók közt.

II.

9. Heikki Klemetti: Gondolsz-e rám.
10. Taivo Kuula: Nyári kép.
11. Erkki Melartin: Vedd elő híres kanteléd. (Szóló.)
12. Jean Sibelius: Bölesődal.
13. Aksel Törnudd: Varázslás

III.

14. Taivo Kuula: Csónakot visz a viz.
15. Goll János: Két kuruc nóta.
16. Eino Linuala: A márványsir.
17. Selim Palmgren: Zengj nádas!
18. Selim Palmgren: Az ördög rabjainak dala.

Karmester: *Th. Björklund*. Szólista: *Jorma Huttunen* tenor.

A hangverseny után díszvacsora.

Belépőjegyül szolgáló műsorok 50 filléres árban kaphatók Csáthy Ferenc könyvkereskedésében, Ferenc József út 8. Telefon: 20—96.

A Baross Szövetség működése

Debrecen város és a közel vidéknek nyilvánossága elé kivánkoznak a **Balogh Gyula** kormányfőtanácsos s vitéz dr **Dávid Géza** fáradhatatlan tevékenységével új életre keltett Debreceni Baross Szövetség választmányának e hó 19-én megtartott ülésén elhangzott bejelentések és hozott határozatok. A hivatalos bejelentés szerint a taglétszám örvendetesen emelkedik és ami különösen figyelemreméltó: a debreceni, böszörményi és nánási gazdák közül százötvenen kérték rendes tagként felvételüket. Többen, mint iparosok és kereskedők és az is figyelemre méltó, hogy a tagdij befizetésével is a gazdák járnak elöl jó példával. Ezeknek az örvendetes jelentéseknek elhangzása után szóbajött a kézművesiparos társadalomnak, valamilyen formában megsegitése, annak tudatában, hogy az ú. n. **kisipari kölesönök a legtöbb esetben csak jótékonysági jellegüek.** Dr **Varga Lajos** jogtanácsos inditványára elhatározta a választmány, hogy ezt a társadalmi réteget, mely a maga dicsőséges történelmi múltjával ezt a várost valóban naggyá, közművelődési s gazdasági központtá avatta kelet és nyugat között, amely társadalmi rétegnek kezemunkáját hirdeti ma is a városnak minden látható alkotása —, amely társadalmi réteg a múlt évi berlini nemzetközi kisipari kiállitáson **harminckét nemzet között a második helyen szerzett diesőséget a magyar nemzetnek,** mely társadalmi rétegben a tiszta hazafias szellem nemzedékeken át öröklődött: a lehető legnagyobb odaadással felsegiti arra a magaslatra, amelyen neki állania kell. — Evégből elhatározta a választmány, hogy mozgalmat indit a kézművesiparos társadalom megsegitésére, szövetkezeti alapon.

SZINHÁZ

Ma, pénteken este
PREMIERBERLETBEN 26.
A legragyogóbb Fodor-vigjáték
bemutatója:

Művészpár

Szellemes!
Mulatságos!
Izgalmas!

A legnagyobb közönségsiker a színészélet kulisszatitkaiba vezető

Művészpár

Főszerepekben:
Somlay Julia,
Mányai Lajos,
Kamarás Gyula,
Halassy Mariska,
Horváth F. Ferenc,
Dr Lukács Béla,
Kondor Tibor,
Zádor Mária.

Szombaton este: szombati bérletben,
vasárnap este: bérletszünetben,
hétfőn: A. bérlet,
kedden: B. bérlet

Művészpár

Szombat délután
rendkivüli mérsékelt helyárakkal

Mondj igazat

Aki olcsón akar szinházba járni, kérjen a földszinti titkári irodában 30%-os kedvezményes jegyre szelvényt.

Kávédélután a Péterfia uccai egyházrészben

Csütörtökön tartotta a Péterfia uccai egyházrész női köre a Baltazár-teremben kávédélutánját. A termet betöltő közönség először imádkozott, majd *Nádházy Bertalan* diósgyőrvasgyári lelkipásztor előadását hallgatta meg, aki a diósgyőri gyülekezet életét ismertette. Feltárta a község történeti multját Ernye bán váralapitásától kezdve egészen addig az időig, amikor még a régi város presbiteriuma és tanácsa egy volt. A mai egyházközségről szólva megállapitotta, hogy az ország minden részéből a diósgyőri vasgyár mellé letelepült magyarságból áll. Ezért vallásos életén meglátszik a régi haza öröksége, amelyet Pozsonytól a Székelyföldig jellemzi a reformátusokat és a diósgyőrieket is. Beszélt a vallásos élet különféle megnyilvánulásairól, a magyar munkásság őszinte és szomjas Istenkereséséről, amelyet nem is annyira a szociális problémák érdekelnek a magyar református szószéken, mint inkább a megfeszitett Jézus Krisztus. A különféle statisztika arról győz meg, hogy a diósgyőri reformátusság, amely a magyarság kiábrázolója azon a helyen, ahol még a világháború előtt is a munkásság idegenajkú volt, erősen áll és várja Isten parancsait a munka szent himnusza közben.

A délutánon a háziasszonyi tisztet *Sass Béláné*, vitéz *Szentgyörgyi Lajosné*, *Csánky Benjáminné*, dr *Ballay Béláné* és *Bagdy Dánielné* úrasszonyok látták el. Az anyagi rész adminisztrálását pedig *Nagy Sándorné*, dr *Varga Zsigmondné* és *Torday Gáborné* úrasszonyok.

METEOR MOZI MŰSORA

Pénteken, szombaton: 5, 7, 9 órakor: VÁRJU A TORONYÓRÁN (magyarfilm) és LONDON RÉME.

HIREK

Mindenben első a „Debreczen"

GYÓGYSZERTÁRAK SZOLGÁLATA: április 15—22-ig: **„Kossuth"**, Piac ucca 26., telefon: 29-56. — **„Isteni gondviselés"**, Petőfi-tér és Teleki u. sarok, telefon: 29-81. — **„Csokonay"** Mester ucca 43., telefon: 10-15. — **„Árpád fejedelem"** Csapó-

MENTŐK TELEFONSZÁMA: 04. RENDŐRSÉGI TELEFON: 20-45.

Varrónő

Ott ül gépénél az ablak előtt
hány esztendeje, ő maga sem tudja
más asszonyok ruháit varrja egyre
kora hajnaltól, míg a napból futja.

Magával nem törődik semmit sem már
Ölében a ragyogó színes kelme,
mint lampion az őszi estben olyan,
mintha fonnyadt arcára felnevetne.

S ő csak varr. Míg szerény ebédjét
költi is,
tervezget, szépít, díszít, simogat —
és rózsás selyemre deres feje
bizalmas mosollyal visszabólogat...

Gálfy Margit.

Emlékezzünk

— **1915 április 21.** — E napon Benkő Mózes, volt brassói 24. honvéd gyalogezredbeli tartalékos zászlós, az uzsoki-szoros körül vívott harcok alatt azáltal tüntette ki magát, hogy a 8. század összes tisztjeinek megsebesülése után átvette a századparancsnokságot és annak már teljesen kimerült és csüggedni kezdő legénységét lelkesítő befolyásával és kiválóan bátor személyes példaadásával annyira fellelkesítette, hogy a század az oroszok igen nagy erővel végrehajtott és három órán belül kétszer is megismételt rohamait eredményesen kivédte. — Ugyanekkor Dávid István tartalékos zászlós a támadó oroszokat megrohanva, hatvan foglyot ejtett, majd a visszavert ellenség visszavonulási útját gyors és merész vállalkozással elvágva, még további 140 oroszt kényszerített megadásra. — Kiválóan vitéz és súlyos helyzetben tanúsított igen eredményes magatartásuk elismeréseképen mindketten az arany vitézségi érmet kapták.

— **Egészségházakat építenek Kárpátalján.** Beregszászon dr Aszalós János vármegyei tisztifőorvos most tette meg jelentését, amely hangsúlyozza, hogy az Országos Közegészségügyi Intézet különös gondot fordít a felszabadult területek közegészségügyére. Ezt bizonyítja az is, hogy a bizottság felülvizsgálta a tiszaujlaki, beregszászi és munkácsi egészségházak telephelyeit. Rövid időn belül megkezdődik az egészségházak építése.

— **A Mansz Nemzetvédelmi Tanfolyam mai előadói:** Dr Haendel Vilmos egyetemi nyilvános r. tanár előadása 6—7-ig: A nő a nemzetközi jogban; 7—8-ig dr Bartha Károly egy. magántanár előadása: A nő a magyar népéletben. A tanfolyam a szokott helyen a vármegyeháza dísztermében. Pótülőhelyekről a figyelmes rendezőség gondoskodott.

Rejtélyes tűz pusztított a Látóképi-csárdánál

Erős szél és vízhiány miatt nehezen ment az oltás

Nagy tűz volt az elmúlt napon délben Debrecen közelében. Szalmatűzhöz hívták ki a tűzoltókat telefonon déli fél 12 órakor. *A tűz a város tulajdonát képező Péterfia düllő 27. számú tanyán ütött ki.*

A tűzoltók motorosfecskendővel vonultak ki *Jakobinyi* felügyelő vezetésével *a mintegy 11 kilométerre fekvő tanyára.* A tűz azonban *az erős szélben gyorsan terjedt és mire a tűzoltók kiértek, az égő tárgyak elhamvadtak. A tűzoltók különben is nagy vízhiánnyal küzdöttek* és tevékenységük már csak arra szorítkozhatott, hogy a további károkat megakadályozzák és a zsarátokat elfojtsák.

Megállapították, hogy egy szalmakazalnál kezdett a tűz égni, majd tovább haladt csutka és törekkazlakra. Légett egy 16 méter hosszú és négy méter széles körülbelül *100 q szalmakazal,* továbbá egy 5 méter hosszú és három méter széles törek *és két boglya csutka, mely 600 kévéből állt.* A tűz martaléka lett továbbá *egy gazdasági szekér és a kerítés 12 méter hosszúságban,* melynek két méter volt a magassága.

A tűzoltók ötnegyed órai megfeszített munkával lokalizálták és elföldelték a tüzet. *A károsult Rózsa János kocsmáros, aki a látóképi csárdánál bérli ezt a területet. A tanya ezer pengőre volt bebiztosítva és a tűz által okozott kár 575 pengő.* A tűz okát a későbbi vizsgálat fogja kideríteni.

Biztosítson tűzkár ellen, kára megtérül!

x Gyorsírói államvizsga lesz április közepén a Naményi Gyorsíróiskolában Akik e vizsgán részt akarnak venni, vagy ilyenre elő akarnak készülni, jelentkezzenek a Naményi iskolában, (Rákóczi ucca 17.)

— **Az arabok agyonlőttek egy magyar területről kivándorolt zsidó fiatalembert Tibériás városában.** László Hugó pécsi bőrkereskedő 28 éves Béla nevű fia arab-zsidó uccai harcban kapott halálos fejlövést és tüdőlövést. Négy esztendővel ezelőtt vándorolt ki és ott megnősült.

— **1000 pengős csalás** miatt került a budapesti büntetőtörvényszék elé Bienenstok Sándor ismert látszerész. Feldmann Ernő ügyvéd jelentette fel a vádlottat, mert 9 évvel ezelőtt átadott neki egy biankó váltót, hogy arra kölcsönt szerezzen. A váltót Bienenstok leszámítoltatta, de az ügyvéd annak ellenértékét nem kapta meg. Az ügyből polgári per lett, ahol Bienenstok azt vallotta, hogy a pénzt az ügyvédnek átadta. A kihallgatott tanuk vallomása alapján a törvényszék megállapította a bűnösséget és ezért a vádlottat két évi fegyházra ítélte. Egyben elrendelte a vádlott azonnali letartóztatását. Az ítélet ellen a vádlott és védője fellebbeztek.

— **Felhivjuk a lábbelikészítő iparosok figyelmét,** hogy folyó hó 21-én, pénteken este félnyolc órai kezdettel értekezletet tartunk az Ipartestület dísztermében. Tárgy: a szállító csoportok egyesítése és a szakosztályi szállító csoport ügyrendjének ismertetése.

— **Iparosok figyelmébe!** Közöljük és felhivjuk az iparosok figyelmét az Ipartestületek Országos Központjának testületünkhöz érkezett körlevelére, mely szerint a szegénysorsú iparosok nyaralását, illetve gyógykezelését kívánják elősegíteni az IPOK hévízi gyógytelepén. Erre vonatkozólag az ipartestület a hivatalos órák alatt részletes felvilágosítást nyujt.

— **Letartóztatták a bolgár kommunista agitátorokat.** Szófiából jelentik: A rendőrség huszonnégy baloldali agitátort letartóztatott és gyűjtőtáborba helyezett. A letartóztatottak legnagyobbrészt a volt kommunista párt képviselői és vezetői, ugyszintén más feloszlatott baloldali radikális pártszervezet tagjai. Egyikük, Decsef ügyvéd, Dimitrof komintern-vezér védője.

— **Négyszáz arabot tartóztattak le Jeruzsálemben.** Jeruzsálemből jelentik: Az örmény egyház Masrab Mishanian érseket patriárchává választotta az elhunyt Gusakian érsek helyére. A rendőrség mintegy 16.000 arabot hallgatott ki a legutóbbi tömegrazzia során és 400-at közülök letartóztatott.

— **Iskolásgyermekek közé rohant Bukarestben egy autóbusz a** Romana Stradán. Az iskolásleányok között volt Nemes Viola magyar származásu kislány is, aki a kórházban meghalt. Az elgázolt kislányok közül kettő halállal vívódik.

— **Agyonütötte a cimbalom.** Doboz községben különös körülmények között lelte halálát egy kisgyermek. A hároméves Puszi Ferencet szülei egyedül hagyták a lakásban. Eddig még ki nem derített okból a lakásban levő cimbalom a gyerekre esett és megölte. A csendőrség nyomozást indított, hogy megállapítsa, terhel-e valakit gondatlanság miatt felelősség.

— **Anglia 9 millió dollárt küldött Amerikába.** A „Federal Reserve Bank" jelentése szerint a tegnapi nap folyamán 9,410.000 dollár érkezett Nagybritanniából az Egyesült Államokba.

— **Ismét beverték egy vonat ablakát.** Rövid időn belül már a második esetben történik meg, hogy ismeretlen tettesek a vonat ablakait verik be. Most érkezett feljelentés szerint bezuzták az 1760. számú vonat egyik kocsijának ablakát az utasok nem kis rémületére. A vonat éppen indulóban volt a debreceni állomásról, amikor az eset történt. A kő senkiben nem tett kárt. A rendőrség bevezette a nyomozást a különös vonatablak betörés ügyében.

— **Árpádtéri kávédélután.** Az Árpádtéri Nőegylet pénteken, április 21-én délután 4 órakor tartja meg azt a kávédélutánt a gyülekezeti teremben (Kassa út 12.), ami márciusban elmaradt. Akiknek meg van a jegyük jöjjenek azzal, akiknek nincs jegyük, a helyszinen válthatnak pénteken délután négy órakor.

— **Felnyársalta a bika.** Bivalykó István 73 éves gazdasági cseléd tragikus haláláról tett jelentést a tiszalöki csendőrség. Bivalykó Istvánt a gondjaira bizott bika felöklelte. A megvadult állat valósággal felhasította a szerencsétlen ember gyomrát úgyhogy 2 órai szenvedés után meghalt.

—o—

A fejemen egy koppanás...

Ez év február 12-én éjjel 12 óra tájban kétkerekü kocsiján igyekezett haza Gergely Mihály bánki lakos. A sürü erdőben egyszercsak gyanus nesz ütötte meg a fülét, majd a következő pillanatban valaki valószinüleg vastag bottal fejbekólintotta. A hatalmas ütéstől Gergely elszédült és csak pár perc mulva tért magához.

Másnap reggel azonnal jelentette az esetet a csendőrségnek és kijelentette, hogy két haragosára gyanakszik: Tóth Ferencre és testvérére, Tóth Mihályra.

Dr Gyöngyössy József járásbiró tárgyalta a könnyütestisértési ügyet. A két vádlott kijelentette, hogy nem haragszanak Gergelyre, abban az időben, amikor az erdei merénylet történt, nem is voltak azon a tájon.

A sértettet hallgatta ki ezután a bíróság, aki elmondotta, hogy a támadóit nem ismerte fel, mert koromsötét volt, ő a gyanu alapján jelentette fel a két testvért.

Naszladi Gyula erdőőr és felesége lényegtelen vallomása után a bíróság mindkét vádlottat felmentette a vád alól, mert a büncselekmény nem igazolódott be.

Az itélet jogerős.

— **Iparosok figyelmébe!** Felhivjuk iparosaink figyelmét arra, hogy a közgyülésre érvényes szavazóigazolványokat a mai naptól kezdve az Ipartestület hivatalában átvehetik.

— **Hamis pénzeket találtak Debrecenben.** Az egyik debreceni banknál az ércpénzek között a pénztáros hamis egy- és ötpengősöket talált. Találtak hamis 50 fillérest is. A hamis pénzekről jelentést tettek és megindult a nyomozás a terjesztők kézrekerítésére. A hamis ötpengőst Szvetics Dezsőné készítette, aki budapesti lakos és már a hatóság kezén van. A hamisitványokat a csengésükről hamar felismerhetik.

— **Pedagógusok a tanulók közös strandfürdőzése ellen.** A Közoktatásügyi Tanács Zalaegerszegen elhatározta, hogy a tanulók a jövőben csak a szülők jelenlétében használhatják a strandfürdőt.

— **Hajnali erkölcsrendészeti razzia Debrecenben.** Az elmult napon hajnalban erkölcsrendészeti razzia volt Debrecenben, melynek során a detektívek felgöngyölítették Debrecen külsőségeit is. Huszonhat előállítás történt, ebből hatot kórházba utaltak, öt ellen megindították a kihágási eljárást. A többi előállított legnagyobb részét azokba a vidéki községekbe továbbították, ahonnan munkanélküliség miatt idejöttek. Tekintettel arra, hogy az utóbbi időben igen elszaporodott ezeknek a száma, a rendőrség még nagyobb súlyt vet az uccák megtisztítására és egy egy ilyen razzia hetenkint várható.

— **Cigánykongresszus lesz Nagykőrösön július 29-én,** Szegedi Imre hivta össze a cigányok vezetőit és az a szándéka, hogy a magyar területen élő 105.000 cigányt egy táborba tömörítse.

— **Prága a világvárosok sorába emelkedett,** mert lakóinak száma a szlovák és ruténföldi visszamenekült tisztviselőkkel elérte az egymilliót.

— **Árpdtéri főzőtanfolyam.** Az Árpádtéri Nőegylet főző tanfolyamot óhajt rendezni május havában a gyülekezeti teremben (Kassa ut 12. földszint 1.), a hajdúvármegyei népmüvelési bizottság rendezésében. A tanfolyam ingyenes, csak a nyersanyag árát kell megfizetni mindennap annak, aki aznap főzésre van beosztva. Jelentkezni lehet Giday Endréné ügyvezető elnöknél. A tanfolyam csak akkor tartható meg, ha legalább 28 jelentkező lesz

Vidéki tisztek vívóversenye

A Budapesti Honvédtiszti Vívó Club minden évben megrendezi a vidéki tisztek nagyszabású vívó csapatversenyét, amely minden évben a kard mellett a két szúrófegyverből, a tőrből, vagy párbajtőrből áll. A verseny megmozgatta az egész ország tiszti vívóit s minden hadtest legjobbjait küldte a küzdelembe. A honvédfőparancsnok vándordíjáért folyó pontversenyben a 8. hadtest csapata lett az első, a kard döntőjében elért több pontszámával az ugyanannyi pontot elért (23) 1. hadtest előtt, 3. lett a 4. hadtest.

x Kifogástalanul fest, tisztít Weisz, Arany János u. 29. sz. Egy férfiruha tisztítás, vasalás 3 P.

— **Zsidó istentiszteletek.** A debreceni statusquo-ante izraelita anyahitközség templomaiban az istentiszteletek rendje, folyó hó 21—28-ig. Pénteken este a Deák Ferenc uccában fél 7, a Kápolnási uccában 6.45, szombat reggel mindkét templomban 7, délelőtt az ifjúságnak a Kápolnási uccában negyed 10, a Deák Ferenc uccában fél 11, délután az ifjúságnak a Kápolnási uccában fél 4, mindkét templomban 5, este 7.25 órakor. Köznap reggel mindkét templomban fél 7, este 7.05 órakor. — Rabbiság.

— **A felszabadult Kárpátaljával** a magán távbeszélő és távíró forgalom április hó 21-én megnyílik. A Kárpátaljával váltott távbeszélésekre és távíratokra a belföldi díjak és belföldi szabályok érvényesek.

— **Istentiszteletek ideje az orth. izr. templomban.** Pénteken délután 6.28 órakor, szombaton reggel 7.30 órakor. Szombat kezdete 6.18 órakor, szombat vége szombaton este 7.28 órakor.

— **Terményt, takarmányt loptak az egyik kishegyesi gazdaságból** és a nyomozás során azt állapították meg a csendőrök, hogy Tóth Sándor mezőgazdasági munkás és egy fiatalkorú a tolvaj. A lopásból eredő terményeket Kiss Kálmán földműves vásárolta meg, aki ellen orgazdaság miatt indult meg az eljárás. A debreceni törvényszéken most tárgyalták az ügyet és a munkást elítélték két és félhónapi fogházra, a fiatalkorút pedig dorgálásra. Kisst kéthónapi fogházra ítélték el.

— **Sikkasztás miatt került a törvényszék elé ifj. Nagy Antal**, akinek átadtak 12 pengőt, hogy vásároljon rajta filmtekercset és a tekercset adja át. A tizenkét pengővel nem számolt el ifj. Nagy Antal, akit a károsult jelentése alapján bűnösnek mondott ki a törvényszék és elítélték egyhónapi fogházra.

— **KIE kirándulás.** Jó idő esetén április 23-án, vasárnap a Nagyerdőn keresztül a Bocskay-kertbe egésznapos sétakirándulás lesz. Indulás reggel 10 órakor a Köztemető főbejáratától. Visszafelé vonaton lehet jönni, érkezés 21 óra 35 perckor. Utiköltség 60 fillér. Élelmezéséről mindenki maga gondoskodik. Este szalonnasütés s tábortűz. A KIE tagjait és az általuk hívott vendégeket ezúton hívja a

Vezetőség.

— **Lindbergh a legnagyobb titkoban megkezdte munkáját.** Lindbergh ezredes tegnap kezdte meg munkáját zárt ajtók mögött az Egyesült Államok légihaderejének főparancsnokságánál, mint Arnold tábornok, főparancsnok műszaki tanácsadója. Arnold tábornok nemrég panaszkodott a szenátus hadügyi bizottságában, hogy az Egyesült Államok légihadereje nem tart lépést az európai légihaderők fejlődésével és nincs meg a kellő együttműködés a kormány és a repülőgépipar között. Lindbergh az egész napot szobájába zárkózva töltötte el, szobájat még étkezés céljából sem hagyta el ebédjét és vacsoráját tálcán vitték be irodájába, a közeli vendéglőből.

Titokzatos tengeralattjáró egy kanadai kikötőben

Ottawa, április 20. A kanadai sajtó arról számol be, hogy *William Latter* kapitány, Halifax kikötő révkalauzhajójának parancsnoka, tengerészeti hatóságok előtt kijelentette, hogy április 8-án egy részben alámerült tengeralattjárót vett észre Halifax kikötőjében. A kapitány szerint a tengeralattjáró ki volt világítva és gyorsított, amikor észrevette a közeledő hajót.

A Cornebrokk teherhajó parancsnoka is értesítette a révkalauzhajót, hogy Glasgowba menet szintén látta a tengeralattjárót.

Volosin Szőllőskére érkezett

Ungvárról jelentik: Volosin Ágoston, a volt ukrán kormányelnök napokkal ezelőtt az Ungvár közelében fekvő szőllőskei maradékbirtokára érkezett.

Volosinról az a hír is elterjedt, hogy Ungváron akar megtelepedni s egy napig ott is tartózkodott.

Ukrán tanácsadói azonban egyelőre lebeszélték erről »vezérüket«, mert azt tapasztalták, hogy a közhangulat és a gerinces ruszinság magatartása olyannyira kiélezódött a volt ukrán kormányelnökkel szemben, hogy ottléte egyelőre nem kívánatos és személyi biztonságát nem garantálják.

Uj magyar legendák születnek Rákóczi földjén honvédeink nyomában

A magyar vitézség lángja az elmult történelmi napokon ismét felcsapott az ég felé. Az alföldi újoncok lába nyomán, amerre bevonultak Kárpátalján, piros-fehér-zöldbe borult a vidék. — Az Uzsoki szorosban, Vereczke történelmi terepén testvéri öleléssel találkozott össze a magyar és lengyel. Repülőink világraszóló hőstette, lélekzetelállító bravurja kivívta félvilág csodálatát. Ezekben a glóriás napokban a hazatérő, Kárpátalját járt katonáink ajkáról a lelkesedés tüzében lobogó szavak kelnek útra. A mult héten már megírtuk a Debrecenbe visszatért honvédünk páratlan, egy életre szóló élményeit a Vereczkei szorosban feltámadt ezer év dicsőségéről arról a hősi eposzról, melyhez hasonló gigászian nagyszerű és monumentális témát még nem vitt filmrendező vászonra: a magyarság birkózását a sorssal tiz és fél századon keresztül. — Ezt a véres és dicsőség-glóriás nagy regényt maga az élet és történelem írta, talán ezért nem mert emberkéz hozzányulni még. Pedig olyan cavalcade lenne ez, melynek lélekzetelállító mozaikjai egy csodálatos és nagyszerű nemzet hivatásáról beszélnének az egész világnak.

Uttalan útakon, hóban, sárban, szinte járhatatlan terepen vonult a magyar honvédség — mondja informátorunk —. Szivük dobbanása belemuzsikált lépteikbe. Mentek az ősi határ felé, a szebb magyar jövendő felé. Lépteik ritmusában eljövendő századok dübörgése zenélt. Mentek a legnehezebb terepen, szinte szárnyakon szálltak, feltartóztathatatlanul . .

— Amerre jártak a rutén lakosság, Rákóczi hűséges népe, hangos örömújjongással fogadta őket. — Ugy hozták feléjük a húsz éven át elrejtett, de el nem felejtett drága, zengő magyar szavakat, mint egy csodálatos, boldog titkot, amit ott őriztek szivük mélyén és nem felejtik el soha. Ugy nyújtották a fáradt magyar katonák felé ezeket a szives magyar szavakat, — mint baráti kézszorítást...

Régi, napszitta, fakult magyar zászlók kerültek el a padlásokról. Ott őrizgették az emberek, hittel, bizalommal. Tudták, hogy egy napon ismét ki lehet tűzni. Mosolygó arcok, örvendező emberek integettek, éljeneztek mindenfelé. Egy nagy öleléssé vált szemükben a világ, testvéri öleléssé egymástól elszakított népeknek, akik hosszú századokon át éltek sorsközösségben.

Csodálatosan szép napok voltak ezek. A vereczkei szorosnál, ahol valamikor sok-sok századdal ezelőtt Árpád vezérrel élén bejött a honfoglaló magyarok serege hogy megkezdődjön az a véres és magasztos hőskölteményi, amiuek magyar élet a neve, minden ember megérezhette a történelem szelének fuvallatát. Végiglegyezte a magyar katonák tüzes, lázban égő arcát, megdobogtatta a szívüket, hogy végig sikoltott lelkükön, ideigeiken a szent érzés: Uristen, milyen öröm magyarnak lenni a földön...

Ismét csak Nemes Istvánra, a magyarságnak Erdély sorsából kikristályosodott nagy tudósára lehet hivatkoznunk, aki megállapította, hogy »Isteunek új választott népe a magyar«. A magyar akiben kiteljesedett a nagy csoda, hogy összefoghat minden emberi akarat, zúghat körülötte évszázadok orkánja, újra és újra feltámad itt a Kárpátok koszorújában, mely úgy öleli körül ezt a nemzetet, — mint Isten karjának áttéphetetlen ölelése. A századok medrében százszor sírt ástak számára és nem lehetett eltemetni, mert küldetése van, mert az Ur csodálatos titkokat bízott rá, nagy feladatokkal terhelte meg, talán az egész emberiség megváltására küldte. Lehet, hogy ebben a nemzetben fog egyszer, véres és viharos századok után összeölelkezni Nyugat a Kelettel. Missziója, amit eddig végzett, máris magasan fölé emeli a többi nemzetnek. Sorsszerűség vonul végig történelmén, ez a sorsszerűség jelölte ki útját, melynél ragyogóbb, dicsőségesebb, fájdalmasabb és szebb útja nem termett a föld egyetlen nációjának sem. Ez a végzetszerűség nem engedi elveszni, ez őrzi meg a jövő számára. Ezt írja valahol Nemes István, Erdély sanyargatott magyarságának új vátesze és a történelem már ezer igennel támasztotta alá érveléseit.

A magyar katonák pedig, akik ott menetteltek a Kárpátalja havas lejtőin, akik megborzongtak a történelem szelének nagyszerű lehelletétől a vereczkei szorosban, akik forró kézszorítással pecsételték a történelmi határ mentén a magyar-lengyel barátságot, egyetlen pere alatt megérezték mindazt a gyönyörű és csodálatos nagyszerűséget, fájdalmas szép sorsot, a küldetésnek magasztosságát, amit jelent: magyarnak lenni a földön.

—o—

LEGUJABB

Lisszabon, április 20. Az egész portugál sajtó beszámol arról, hogy *a spanyol vizeken cirkáló német hajóraj egyik hadosztálya nem hivatalos látogatásra május 6-án Lisszabonba érkezik.* A német hadosztály május 10-ig marad Lisszabonban.

Brüsszel, április 20. A nemzetközi helyzet enyhülésével kapcsolatban a hadügyminiszter több fegyvernemben felfüggesztette a szabadságtilalmat. Lapjelentések szerint a bevonult tartalékosokat fokozatosan leszerelik.

Páris, április 20. Pénteken 16 órakor fontos államtanács ül össze az Elysée-palotában, Lebrun több nagyfontosságú rendeletet ír alá. Hír szerint aláírásra kerülő pénzügyi és gazdasági rendeletek nagyjelentőségűek lesznek. Beavatott körök teljes titoktartásba burkolóz a rendeletek tartalmáról.

— **Az Ipartestület felhivja tagjait,** hogy a vasárnap tartandó évi rendes közgyűlésen szükséges szavazó igazolványok átvétele végett az ipartestület hivatalában megjelenni szíveskedjenek. Az igazolványok kiadása reggel 8—2 óráig, délután fél 5—7 óráig tart.

— **A magyar iparosok részére tanulmányutat rendeznek Olaszországba** május 18-i kezdettel és kilenc napig tart. A tanulmányúton a résztvevők megtekintik a firenzei nemzeti kézművesipari vásárt. Velencébe, Rómába is elviszik az iparosokat. Az összes költség 166 pengő. Az IPOK elfogad jelentkezéseket.

— **A mozgó köszörüsök ellen foglalt állást a Budapesti Lakatosok Ipartestülete** és kérték, hogy több vándorköszörüsiparigazolványt ne adjanak ki, mert igen sok a vándorköszörüs, kevesebb költséggel dolgoznak és nagy versenyt támasztanak az állandó helyen dolgozó lakatosoknak.

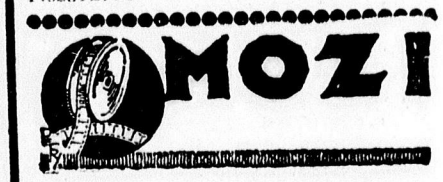
Országos vásárok

Április 22, szombat: Kőröstarcsa. Szentes.

Április 23, vasárnap: Jászkisér, Nagykáta, Érsekvadkert.

Április 20, csütörtök: Berettyóújfalu, Fertőrákos, Gölle, Lövő, Nagyléta, Tiszafüred.

Április 21, péntek: Derecske, Komádi, Kőröstarcsa (állatv.) Szentes Tiszafüred.

Szajnaparti szerelem

Az Apolló mozgó filmje.

A francia filmgyártás új, nagyszerű művészi teljesítménye a **Szajnaparti szerelem.** A téma maga ismerős, öt jó barát a szajnaparti társadalomból váratlanul fönyereményhez jut. Elhatározzák, hogy jómódjukban sem válnak el, együtt felépítenek egy nyaraló helyet s abból élnek. Mire azonban a nyaraló felépül egyik lezuhan építkezés közben, másikat kiutasítják, harmadik kivándorol. Ketten maradnak s a két férfinak is közé áll egy asszony. Végül azonban győz a barátság és a két barát megvalósítja a régi tervet. Ezt a témát azonban annyi meleg, emberi életteljes epizóddal, remek jelenettel szövi át a rendezés és annyi finom szituációt visz a darabba a szereplők ragyogó teljesítménye, hogy valóságos élménnyé avatja a filmet. A színészek Jean Gabinnal élén a francia színészet legnagyobb művészei. A darab nagyon tetszett a közönségnek. A kisérő műsor közepes.

GYÁSZ ROVAT

balogi Baloghy László temetése. Óriási részvét mellett helyezték örök nyugalomra csütörtökön délután balogi **Baloghy Lászlót,** Nyírbátor főjegyzőjét. A Köztemető díszravatalozó termében felállított ravatalt a gyászoló családon kívül Nyírbátor küldöttsége, akik külön vonattal jöttek el a temetésre, nagyszámú szabolcsvármegyei előkelőség, valamint az elhunyt tisztelői s nagyszámú jóbarátai állták körül. A ravatal két oldalán a nyírbátori tüzoltóság díszszakasza állott őrséget. Megjelent a temetésen a helyőrség tisztikara és a debreceni úritársadalom számos tagja. A beszentelést **Láng Pál** pápai kamarás végezte nagy papi segédlettel. A beszentelés után megbontották a díszes ravatalt, kihozták a nehéz tölgyfakoporsót és a ravatalozó előtt várakozó gyászkocsira helyezték. A sírnál újbóli beszentelés után a nyírbátori református lelkész lépett a koporsóhoz és Nyírbátor község közönsége nevében vett örök búcsút balogi Baloghy Lászlótól. A búcsúbeszéd után a sírba bocsátották a koporsót és örök nyugovóra helyezték Baloghy László földi részeit. A temetést a Gebauer temetkezési vállalat rendezte, nagy gyászpompával.

Dalmadi Ilonka 3 hetes csecsemő református, temetése pénteken délután négy órakor lesz a Köztemető IV. teréből. Lakása: Kender ucca 5. sz. **Pusztai** temetkezési intézet.

Timuska Mihályné, Kecskés Róza, ref. 40. éves. Temetése szombaton délután 5 órakor lesz a Köztemető 3. teréből, református szertartással. — Lakása: Vágóhíd ucca 10. **Pusztai temetkezési intézet.**

Kidobta a vonat ablakán kabátját — csempészett szacharin volt benne

Bergstein László Lázár kisvárdai baromfi s tojáskereskedő néhány héttel ezelőtt Kisvárda felé utazott, mikor Pátrohán váratlanul felszálltak a pénzügyi nyomozócsoport — általa jól ismert detektívjei. Bergstein, mikor meglátta a pénzügyőröket, felsőkabátjának zsebét kitépve, a benne levő szacharinnal együtt kidobta a robogó vonat ablakán. De ezt olyan ügyesen csinálta, hogy senki sem vette észre.

Másnap Bergstein felkereste a pátrohai váltóőrt és 10 pengőt ígért neki, ha a szacharint megkeresi és visszaadja. A váltóőr azonban a pénzügyőrségre szolgáltatta azt be.

Bergstein ellen megindult a jövedéki eljárás. A terhére rótt jövedéki kihágást beismerte és a súlyosbító körülmények figyelembevételével a bíróság őt pengőnként egynapi fogházra átváltoztatható **930 pengő pénzbüntetésre ítélte, vagyis ha Bergstein a büntetést le akarja ülni, 186 napi fogház vár reá.** Bergstein az ítélet ellen fellebbezéssel élt.

— **Öngyilkosság.** Rezsege János 32 éves hajdúsámsoni lakos felakasztotta magát az istállóban és meghalt. Tettének oka szerelmi bánat. A temetési engedélyt megadta az ügyészség.

— **Nyolc felesleges ujjat operáltak le két sok ujju gyermekről.** — Igen ritka érdekes operációt hajtottak végre a kecskeméti kórházban. Kétéves kislány és négyéves kisfiú került különösen érdekes műtét alá. A leánynak a rendes tíz ujj helyett tizennégy ujja volt a lábán, mindegyiken hét-hét. A kezein ugyanekkor hat-hat ujj díszelgett. Bátyja „csak" a lábán szenvedett sokujjúságban, mindkét lábán hat-hata ujj volt. A két gyermek így a rendes negyven kéz- és lábujj helyett negyvennyolccal rendelkezett. Az operáció kitűnően sikerült és a nyolc felesleges ujj eltünt. Az operációval kapcsolatban a következőket mondták: A két gyermek örökletes sokujjúságban szenved, anyai nagyapjuknak és nagyapjuk nagynénjének hasonlóan sok ujjuk volt.

— **Ingyen építi 1000 finn** iskolás diákfiu és leány a nyári szünidő alatt Oroszország és Finnország határán most tervezett erődítéseket. A finn kormány elfogadta a diákok önzetlen ajánlatát.

SPORT

Sporthiradó

A DEBRECZEN sporthirszolgálata jelenti:

A Bocskai esütörtökön kétkapus edzést kihagyta és csak könnyebb erőnléti edzést tartott. Markos teljesen pihent, mert fájlalja a karját, a többiek könnyebb mozgást végeztek. Pásztói, aki hosszabb ideig Kassán volt, visszakerült Budapestre és edzésben is van, játékra jelentkezett. Igy a vasárnapi összeállításnál rá is számítanak. A valószínű csapat Budapesten a Nemzeti ellen: Kertes, Nádas, Janzsó, Elek, Pocsai, Belesik, Markos, Takács, Pásztói, Sándor, Kristóf. Kétes Pocsai játéka s amennyiben ő nem tudna játszani, akkor Belesik lenne a középfedezet és Veress, a szélső half. Palotás most mindenképpen pihen. Takács ugyan jobblábas és sokkal kézenfekvőbb lenne ha Kristóf lenne a jobbösszekötő és Takács a balszélső, ahol ő jól is játszott többizben.

A Bocskai pesti játékosai, Nádas, Belesik, Takács, sőt újabban Pásztói, a Nemzeti edzéseire járnak ki és Takács, Belesik részt is vett a Nemzeti holland-túráján husvétkor, s az érdekesség: vasárnap a Nemzeti lesz a Bocskai ellenfele.

A Nemzeti—Bocskai mérkőzés három órakor lesz a Hungária úti pályán, vezeti Molnár L., utána a Hungária—Phöbus mérkőzés lesz, vezeti Ujvári. Ujpesten az Ujpest—Ferencváros rangadót Vass Antal vezeti. Zugló—Elektromos játékvezetője: Klein A. — Kispest—Szürketaxi: Gerő. — Budafok—SSE: Lantos. Szolnoki Máv—Szeged: Antay.

—o—

Szombaton a kereskedelmi pályán KISOK bajnoki mérkőzés lesz: a Kereskedelmi—Ref. főgimnázium csapatával játszik bajnoki mérkőzést.

A DVSC a vasútas pályán vasárnap a Csepeli MOVE-t fogadja. Igy áll fel a DVSC: Keskeny, Antal, Kézi, Papp, Kántor, Nagy II. Farkas, Szabó, Bihari, Drab, Nagy, az új csatár bemutatkozását nagy érdeklődés előzi meg.

A közönség kérelmét tolmácsoljuk a DVSC rendezőségéhez: vasárnap közvetíti a rádió a Ferencváros—Ujpest mérkőzést háromnegyedhat órakor. A közönség azt kéri, hogy vagy kezdjék korábban három órakor, félnégy órakor, a DVSC—Csepeli Move mérkőzést, hogy a közönség hazamehessen és otthon hallgathassa a közvetítést, vagy a pályán közvetítsék. Remélhetőleg a DVSC nem zárkózik el a kérelem teljesítése elől ami a DVSC-re nézve is csak előnyös anyagilag is és a közönségnek jól esik az ilyen figyelem.

Teleki és Eöry visszajönnek a Bocskai-hoz. Kiszivárgott hirek szerint úgy Teleki, mint Eöry visszatér Debrecenbe, itt kapnak állást is és akkor újra játszanak a Bocskai-ban is. A hir még megerősítésre szorul.

A vasárnapi amatőrmérkőzéseket a következők vezetik: Debrecenben DEAC—DVSC II.: Takács — Nyíregyháza: NyTVE—NyKISE: dr Kiss. Ny-VSC—PMAV: Lengyel dr. — Mátészalka MVTE—Báthori SE: Egressi. DEAC II.—DMOVE: Sárosi. — Berettyóujfalu B. Turul—DMTE II.: Kovács L.

Közös megegyezés folytán elmarad vasárnap a Téglaskert—Vargakert ifj. bajnoki mérkőzés. Hajdúdorogon játszik a Téglaskert.

KÖZGAZDASÁG

TERMÉNYTŐZSDE.

Határidőpiac:

Rozs májusra: 14.15, 14.39, zárlat 14.36—14.38. Júniusra: 14.75, 14.68, zárlat 14.68—14.70.

Tengeri májusra: 16.80, 16.88, 16.76 zárlat 16.77—16.78. Júliusra: 17.25, 17.28, 17.18, zárlat 17.20—17.21.

Lanyha a készárúpiac:

A készárúpiacon az árak estek. A tengeri további 15—20 fillérrel, a zab 5—10 fillérrel, a rozs 15 fillérrel, a búza 10—15 fillérrel lett olcsóbb. — Ellenben a sörárpát 50 fillérrel magasabban jegyezték. A sörárpa két nap alatt 1 pengővel drágult meg.

Búza tiszavidéki 77 kg 20.50—20.85 78 kg 20.70—21.05, 79 kg 20.90—21.25 80 kilós 21.00—21.35. — Felsőtiszai 77 kg 20.40—20.70, 78 kg 20.60—20.90 79 kg 20.80—21.10. 80 kg 20.90—21.20 rozs pestvidéki 14.65—14.80, rozs más 14.75—15.15, takarmányárpa elsőrendű 18.20—18.50, középminőségű 18.00—18.20, sörárpa kiváló 20.50—21.75, prima 19.25—19.75, zab elsőrendű 22.60—22.75, középminőségű 22.40—22.55, tengeri 16.70—16.90 P, korpa 14.20—14.30, 8-as liszt 16.40—16.70 P mázsánként.

SERTÉSVÁSÁR.

A csütörtöki ferencvárosi sertésvásárra felhajtottak összesen 3534 darab sertést. A vásári állományból angol hússertésfelhajtás 1259 darab. Az irányzat élénk volt. Árak: zsírsertés párenként 340 kilón felül 100—101 fillér, I. szedett sertés 94—95.5, sülány 76—86 filiér, angol sonkasertés 92—95 filiér (névleges), II. 78—91 fillér, exportzsír márkázott 149 fillér kilónként.

HIRDETMÉNY. Értesítem a debreceni lótulajdonos gazdaközönséget, hogy folyó hó **23-án tartandó lóvásáron a város az erdőgazdaság részére öt darab kocsilovat kiván beszerezni.** Felkérem az eladni szándékozó lótulajdonosokat, hogy lovaikat a fenti napon a Baromvásártéren működő bizottságnak ajánlják fel. Egyben értesítem az érdekelteket, hogy folyó hó 24-én, ugyancsak a Baromvásártéren tartandó árverésen egy a város tulajdonát képező 2 és féléves verestarka bika kerül eladásra. **Polgármester.**

19.344—1939. C. sz. HIRDETMÉNY. A városi elsőfokú közigazgatási hatóság értesíti a város érdekelt lakosságát, hogy az Országos Földbirtokrendező Bíróság által megváltási eljárás alá vont ingatlanok közül a korábban juttatott kimozdítása folytán az alábbi ingatlan üresedett meg: Friedländer Márton Ebes 8. szám alatti ingatlanból megváltott 28090/4. hrszámú 1 kat. hold területű mezőgazdasági művelés céljait szolgáló ingatlan. A fenti ingatlanra igényeiket a városi elsőfokú közigazgatási hatóság földszint 40. sz. szobájában a hivatalos órák alatt 1939. évi április hó 30-ig terjedő időben mindazok bejelenthetik, akik az 1920. XXXVI. tc. 2. §-a szerint földhöz juttathatók és velük szemben ugyanezen törvény 3. §-ában felsorolt kizáró okok nem forognak fenn (magyar állampolgár, gondnokság alatt nem áll, politikai jogainak gyakorlása alól felfüggesztve nincs, csőd és kényszeregyezségi eljárás alatt nem áll, katonai kötelezettségnek eleget tett, az esetleg részére juttatott ingatlan tőle vissza nem vonatott stb.) Az igénylő a jelentkezés alkalmával hitelt érdemlően köteles igazolni: a saját és családtagjai családi, vagyoni és kereseti viszonyait, ingatlan vagyonát, annak nagyságát, fekvését, az esetlegesen korábban juttatott ingatlan területét és azt, hogy az milyen ingatlanrészből váltatott meg. Igazolni tartozik azt is, hogy az általa igényelt ingatlan megváltási árának 20 százalékát, részére való juttatás esetén, egy összegben és készpénzben megfizetni képes-e és miből: továbbá, hogy két évnél régebben esedékessé vált köztartozás terhén nyilvántartva nincsen. Igazolandó a jelentkezés alkalmával igénylő katonai kitüntetés, esetleg rokkantsága és annak foka is. Figyelmezteti a hatóság az érdekelteket, hogy jelentkezésük csakis a fent részletezett igazolások után vehetők figyelembe. Debrecen, 1939. április hó. *Debrecen sz. kir. város elsőfokú közigazgatási hatósága.*

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY II. o. altiszti és kisegítő szolgai állásra. Debrecen sz. kir. város törvényhatóságánál a normál státus keretében üresedésben lévő és a város Polgármestere által kinevezés útján betöltendő 2 erdőőri, 3 piac-ellenőri, 2 **szegényházi** felügyelői, 1 gyalogkézbesítői, **3** mezőőri és 3 ideiglenes hivatalszolgai állásra pályázatot hirdetek. A 2 erdőőri, 2 piac ellenőrzői, 1 szegényházi felügyelői, 1 mezőőri és 1 gyalogkézbesítői állás után az állam II. o. altiszti, a többi állások után pedig az állami kisegítő szolgai illetmények vannak megállapítva. Az erdőőröket ezenkívül bizonyos mellékjárandóságok is megilletik, melyekre vonatkozólag a részletes pályázati hirdetmény ad felvilágosítást. A meghirdetett állások közül az 1938:IV. tc. 6. §. 4. bekezdése, illetve a 401.390/1938. H. M. sz. körrendelet alapján igazolványos altisztek részére jelöltem ki 2 erdőőri, 2 mezőőri, 1 szegényházi felügyelői (kisegítő szolgai illetménnyel) és 2 ideiglenes hivatalszolgai állást. Hadirokkantak, vitézek, tűzharcosok részére van kijelölve 3 piac-ellenőri és 1 szegényházi felügyelői, 1 gyalogkézbesítői, 1 mezőőri és 1 id. hivatalszolgai állás. Az erdőőri állásra vonatkozóan az erdőőri szakvizsga sikeres letétele is feltétlen megkívántatik. A pályázati kérvényeket Debrecen sz. kir. város Polgármesteréhez címezve szabályszerű okmányokkal felszerelve és felbélyegezve 1939. évi május hó 12. napjának déli 12 órájáig, az erdőőri állásokra vonatkozóan a debreceni m. kir. erdőigazgatósághoz közvetlenül (Debrecen, Széchenyi u. 39. sz.), míg a többi állásokra pedig a párosi közigazgatási iktató hivatalba (Városháza, földszt. 8. sz.) kell beadni. Elkésetten beadott, vagy kellően fel nem szerelt pályázati kérvényeket figyelembe venni nem fogok. Az állások kinevezés után azonnal elfoglalhatók. Az állásra kinevezett egyének alkalmazása ideiglenes jellegű, egy évi kifogástalan szolgálat után azonban a II. o. altiszti illetményekkel ellátott állásokra kinevezett véglegesítésre tarthatnak igényt, minek során nyugdíjjogosultságot nyernek, míg a kisegítő szolgai illetményekkel ellátott állások ideiglenes jellegűek. Megjegyzem, hogy az állások betöltésével kapcsolatban esetleg megüresedő más állásokat egyidejüleg az 1938:IV. tc., illetőleg a 401.390/1938. H. M. számú körrendelet szerint fogom betölteni. A pályázathoz mellékelendő okmányokat és az egyéb pályázati feltételeket a részletes pályázati hirdetményből lehet megtudni, mely a Városháza hirdető tábláján, valamint az elnöki ügyosztálynál (Városháza, emelet 6. sz.) megtekinthető. Debrecen, 1939. április hó 19. — *Polgármester.*

APRÓHIRDETÉSEK

Szép jonathán alma	1·40
Kondirozott gyümölcs	2·80
Kondirozott narancshéj	2·80
Datolya	2·80
Olasz muskotály füge	—·90

a Déligyümölcscsarnokban
Piac u. 7.
Arany Bika mellett
és a Hungária palota

Patkányfogó
kutyát keresek megvételre, azonnalra, Kiadóhivatali pénztár. 1378

Alkalmazást nyer férfi

Frézelőt
felveszünk, Érdeklődni: Süsskind, Piac ucca 71. 1386

Ügyes,
megbízható kifutó felvételtik, cukorkaüzembe Nyugoti ucca 48. 1323

Vendéglői
cukrászt felvesz a Fáll-sörözö. 1351

Fodrász-
tanuló fiút, vagy leányt felveszek, Nagy, Baltazár Dezső ucca 14. 1370

Alkalmazást nyer nő

Jómunkás
varrónő azonnal felvétetik. Kiadóhivatal. 1388

Háztartási alkalmazott

Egy
mindenes szakácsnőt felveszek, május elsejére, Fekete sütöde, Mester ucca 28. 1361

Mindenes
főzőnő jó bizonyítványnyal, ki a háztartás minden ágában jártas s jól főz, kis családhoz felvétetik. Jelentkezzen a házmesternél, Kossuth ucca 73 1365

Mindenes
szakácsnőt, jó bizonyítvánnyal felvesz, — Krausz Jenő, Hatvan ucca 6. II. lépcső, II. e. 21 ajtó. 1334

Bejárónő
fiatal, felvétetik. Pedicür-szalon, püspöki palota II. u. 1387

Ajánlat

Női kabátot
Vágótól.
Férfi raglánt
Vágótól,
Csapó ucca 10. szám.

Némethy-cipő
tartós, elegáns, javítások szakszerűen, olcsón készülnek, Simonffy u. 1. C. 964 4. 28

Poloskairtást
ciángázzal, lakások átvizsgálását felelősséggel vállalja, Kiss cianozó vállalat, Kigyó ucca 5 szám. 1476 5. 31

Harisnyaszemfelszedést
villanygéppel, kézzel kötött árúkat összeállít Kálmánné, Hangya-pa-Hlota. 894 4. 23

Cianoztasson
bizalomal a „Csala" cianozó vállalattal. Rákóczi ucca 9. sz., telefon: 14—27. sz. 1038 5. 29

Illatszertáramat
Csapó ucca 58. alatt, (régi illatszertár helyiségben megnyitottam. Ádám Antal. 758 4. 21

Az embernek
jó a kedve,
Ha a penge:
Benyáts-penge
10 db 50 fillér
Benyáts áruház

Zománcozott
tűzhelyek olcsón kaphatók. Hatvan ucca 70. Telefon: 12-48. szám. Ócska tűzhelyét beceserélem. 843 7. 15.

Varrógép,
kerékpár, vétel, csere eladás, kölcsönzés, alkatrészek olcsón Javítások jótállással Eisenberger, Csapó ucca 101 875 5. 13

Szües
cianozási vállalat, Varga ucca 10. 983. 5. 15.

Költöztetéseket
mindennemű fuvarokat elvállal Fenyvesi Miklós, Erzsébet ucca 25. Telefon: 25-28. 1374

Költözködéskor
villanykörtéit áteseréljük 20 fillérért. Gramofonok, rádiók, dísztárgyak, Vagyonmentő, — Hunyadi ucca 18. 1371 5. 21.

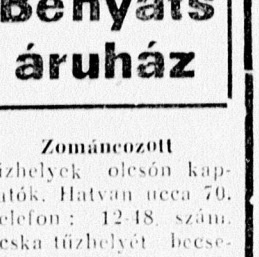
Kereslet

Vitrin
kisméretű keresletik, Miklós ucca 1. szám, emeletre ajánlani. 1338

Teljes ellátás

Kellemes lakás,
finom kosztot a Hungária panzióban **szobák napokra és hónapszámra,** Ferenc József út 59 szám, telefon: 23-39. 800vv

Bútor

Eladó
fehérzománcos bútor, hallberendezés, 3 ajtós szekrény, sezlon, autógeiser, Simonffy ucca 7. sz. III. emelet. 1298

Autó, motor, kerékpár

Uj gépjármű
(autó, motor tgk.) vezetőigazolványokhoz elő-írásos fényképeket azonnal készít Berzéki, Piac ucca 38. 851

Női kerékpár,
dinamóval eladó. Szent Anna ucca 20. kereszt-épület. 1286

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Mühely
kiadó, kitünő helyen, Piac ucca 75. alatt. 1389

Kiadó
a Néptürdőn úri és hölgyfodrásznak helyiség. Piac ucca 38. szám házfelügyelő. 1381

Kiadó lakás egyszobás

Parkettás uccai
emeleti, balkonos, nagyon szép szoba, bútor nélkül, avagy bútorozva kiadó, Hunyadi u. 17/19. szám, II. em. 1302

Garzonlakás
földszintes uccai, teljes komforttal bérbeadó. Blaháné ucca 14. (rendőrség mögött). 1357

Egy szoba,
előszoba, konyha, fürdőszoba, WC-vel, nagyon szép tiszta lakás, május elsejére, szép tiszta virágos udvarban. — Hatvan ucca 24. Megtekinthető délután 3 óra után. 1373

Kiadó lakás kétszobás

Kiadó
kétszobás, előszobás családi ház, mellékhelyiségekkel. Lehel u. 11. szám. Értekezni lehet délelőttönként. 1382

Kettő szoba,
hozzá egy kisebb szoba, konyha, kamara, pince, fáskamara, mosókonyha, tiszta lakás, május elsejére, szép, virágos, s egészséges udvarban, Hatvan ucca 24. 1372

Kétszobás
napfényes lakás, május ra, egyetemi villamoshoz ötpercnyire, Poroszlay út 71. Telefon 16-36. 1369

Mosott rongyot
vesz
lapunk nyomdája

Kiadó lakás háromszobás

Háromszobás
modern lakás, esetleg kerthasználattal kiadó. Piac ucca 75. alatt. 1390

Kiadó lakás nagyobb

Péterfia 61.
szám alatt négy- és két szobás lakás és üzlethelyiség kiadó. Értekezni: 24-52. 926 4. 26

Csodaszép,
ötszobás lakás, teljes kényelemmel, esőndes jó helyen, Jókai ucca 9. C. alatt kiadó. Tessék érdeklődni a kiadóban. E 32

4—3 szobás,
komfortos lakás, olcsón kiadó. Hunyadi ucca 17. szám. 1376

Lakást keres

1—2 szobás
lakást keresek konyhával, Nagyerdő környékén „Tiszta" jeligére a kiadóba. 1375

Butorozott szoba

Csinosan
berendezett butorozott szoba Piac utcán kiadó. Cim Piac u. 49. II. em. lépcsőházi bejárat, d. u. 2—4-ig. 1216 vv

Különbejáratu
egymásbanyiló szoba előszobával, fürdőszobával kiadó, esetleg külön is. Széchenyi u. 12. vv.

Ingóság eladás

Alkalmi vétel!
majdnem új **porszivógép,** jutányos áron eladó. Megtekinthető bármikor **Kovács Lajos** elektrotechnikai műhelyében, **Miklós ucca 9. szám.** 1305

Perzsaszőnyeg
antik, 3x4 méteres, eladó. Miklós ucca 4. sz., emelet Krausznál. 1345

Két darab
használt cserépkályha eladó, Batthyány ucca 26. szám, cukrászda. 1385

Sürgősen
eladó, illatszerüzletberendezés, Piac ucca 38. házfelügyelő. 1384

Szekrény,
zománcsos gyermekágy jókarban eladó. — Andrássy út 37. 1383

KIRÁLY KAVÉ
MÉGIS A LEGJOBBAK!
AROMAS, ZAMATOS
KÁVÉT!
KIRÁLY UZLETÉBEN
A VEVO ELÖTT PÖRKÖLIK
DÉGENFELD-TÉR 11. SZÁM

Tiszticipő,
fehér vászoncipő, igen jó állapotban, ebédlőasztal, ruhaszekrények, gyönyörű gépek, Arany János ucca 21. 1392

Egy
világos keményfahálóbútor és egyéb ingóság jutányosan eladó. Pacsirta ucca 28. sz. 1381

Gazdasági termények

Fügefa,
szép gyökeres példányok, darabonként 30, 40, 50 fillérért már kapható Hatvan ucca 24.

Gazdasági eszközök

Szőlőkaró
hasított akácból, hazaszállítva kapható Vágó tűzifakereskedésében, a Margit-fürdőnél. Telefon: 10-24. 1677 4. 20

Eladó házhely

Villatelkek
egy 404, s egy 327 négyszögöles, a Lajos-király téren, közművekkel, áthelyezés miatt sürgősen eladó Értekezni lehet: Lajos király-tér 7 szám alatt. 107 vv

Termő
gyümölcsössel 300 négyszögöles villatelkek eladók, Sesztina ucca 4 kisállomás mellett. 598 4. 18

Eladó ház

Kertkedvelőknek,
egyetemi tanároknak
alkalmi vétel, közel a városhoz, egyetemhez, villamos megállóhoz az István-malom hátamögött, az Andrássy út 28. szám alatti csodaszép szőlő és kb. 5—600 drb termőfából álló nemes gyümölcsös, kétszobás lakással, melléképülettel, jóvizű kúttal, óriási nagy homokbányával, nagyon olcsó árért, egészben, vagy részben, azonnal eladó. Értekezni lehet Halász vendéglőben (Margitfürdő mellett). 973 5. 15.

Egészséges
városrészen, Komlóssy ut 10. 519 □ öles villatelek, két uccára szól, eladó. Felvilágositás kiadóhivatalban. E 28

Boldogfalva
ucca 3. számu telek 245 □-öl olcsón eladó. Cim a kiadóban. E 24

Kétlakásos
ház 129 négyszögöl telekkel, Móricz u. 1. sz alatt olcsó áron áladó Bővebbet a kiadóban. E 30

Legújabb
typusú 350 ccm-es 1800 kilométert futott Puch-motorkerékpár, alkalmi áron eladó. Szoboszlay, Széchenyi ucca 24. 572

Pompás
helyen szép telek olcsón megvehető. — Komlóssy ut és Dóczi u. között az Egyetemi Atlétikai Pályával szemben fekszik, 864 □-öl. Három parcellában is eladó — Cim a kiadóban. E 29

Gyönyörű
ötszobás lakással biró 293 négyszögöles telkes ház méltányos áron eladó. Jókai u. 9-c. Közelebbit a kiadóban. E 27

Biztos
megélhetést nyujt a Boldogfalva u. 17. alatti házastelek. 312 négyszögöl. 3 lakás, 1 üzlethelyiség. 1 kétsütős pékkemence van rajta. Alkalmi áron megvehető. Cimet közli a kiadóhivatal. E 25

Négyszobás
utcai fürdőszobás és egy udvari fürdőszobás lakással biró 246 négyszögöles telekkel Teleki utca 77. alatti szép ház — garázs is van benne, — most olcsón megvehető. Tudnivalókat a kiadóhivatalban. E 31

Két
utcára nyiló házastelek: Borz u. 26. és Csap u. 39. 148 négyszögöl, több kislakással olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. E 26

Villa.
háromszobás, összkomfortos, parkirozott, gyümölcsössel és szőlővel beültetett 448 négyszögöles telken, villanegyedben, áthelyezés miatt sürgősen eladó. Értekezni: Lajos király tér 7 szám alatt. 107 vv

Földbérlet

Bérelnék
3—4 hold földet tengerinek, főképpen a város alatt. Bérletet egyszerre azonnal kifizetem. Paál fűszeres, Késes ucca 72 1380

Eladó állatok

Fajtiszta,
nagytestü bronzpulykatenyésztojás darabja 50 fillér, Saádné, Aradványpuszta. Szabolcs. Átvehető Debrecenben. 1218 5. 12.

Szerkesztésért felelős:
PÁLFY JÓZSEF
Kiadja és nyomja a
SZÁNTHI KÖNYV- és LAPKIADÓ
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Kiadásért felelős:
ID. SZIGETHY GYULA
igazgató.